

Aký rok mala mestská časť? Čo sa podarilo urobiť?

Rok 2021: Opravy, úpravy, premeny

Text: Lucia Marcinátová

Testovanie, testovanie, testovanie, hromadné a aj opakované počas víkendov, a to niekoľko týždňov až mesiacov po sebe. Taký bol úvod roka 2021. O zatvorení škôl, inom režime fungovania, o Covide, o zdraví. Taký je aj záver roka. Zďaleka však rok nebol len o víruse a testovacích miestach či stále meniacich sa opatreniach. Pristavili sme sa pri jednotlivých oddeleniach miestneho úradu a obzreli sa za uplynulými mesiacmi. Prinášame prehľad „udalostí roka“.

Letné prázdniny Dúbravka využívala už šiesty rok na opravy a rekonštrukcie v školských budovách. Počas júla a augusta prichádzali do škôl namiesto detí robotníci. Rekonštruovať, obnovovať, maľovať. Hneď prvý prázdninový deň sa začala rekonštrukcia kuchyne na Základnej škole Nejedlého. V škole prebiehalo viacero prác a zmien. Pri vchode vidieť novú plošinu pre bezbariérový príjazd do školy, pribudol aj schodolez na prekonávanie bariér v škole. Mestská časť zrekonštruovala a upravila toaletu na bezbariérovú. Veľkou rekonštrukciou, vrátane technologického vybavenia v hodnote 58-tisíc eur, prešla školská kuchyňa. Na Základnej škole Sokolíkova mestská časť vymieňala PVC podlahy v školskej jedálni. Školským jedálňam v školách Pri kríži, Beňovského aj Nejedlého mestská časť pomohla počas leta aj novým vybavením.

Každé letné prázdniny mestská časť postupne rekonštruuje školské kuchyne v materských školách, tento rok sa obnovy dočkala Materská škola Galbavého, výmeny kopilitov, čiže pôvodných sklenených výplní, zas Materská škola Pri kríži. Materská škola Ušiakova má nové PVC podlahy v šatniach i na chodbe.

Viac na 2. a 3. strane

Galavečer kultúry a športu plánuje už svoj piaty ročník

Nominujte vášho Dúbravčana

Písať má už svoj piaty ročník. Galavečer kultúry a športu. Mestská časť Bratislava-Dúbravka na ňom vzdáva úctu významným Dúbravčanom, symbolicky ich oceňuje, približuje verejnosti.

Slávnostné podujatie s kultúrnym programom prebieha od roku 2018 v červenej sále Domu kultúry Dúbravka a v roku 2022 by to nemalo byť inak. Plánovanou novinkou sú však nominácie osobností verejnosťou.

Ak poznáte zaujímavého Dúbravčana, človeka s veľkým srdcom, talentom, vedomosťami, nenechajte si to pre seba. Športovec, vedec, umelec či učiteľ... Nominujte ho na Osobnosť Dúbravky za rok 2021.

Vaše nominácie s krátkymi popisom a priblížením navrhovanej osobnosti, spolu s kontaktom, posielajte do 15. januára 2022 - tlacove@dubravka.sk. Za všetky vaše tipy, námety, idey, ďakujeme.

„V Dúbravke máme množstvo významných ľudí, či už mladých alebo starších, ktorí niečo dosiahli. Aj touto cestou im chceme poďakovať a oceniť ich výsledky,“ hovorí starosta Dúbravky Martin Zaťovič.

Nominácie dúbavských osobností zastrešuje každoročne Komisia športu, Komisia kultúry v spolupráci s Radou seniorov a Dúbavskými novinami Mestská časť plánuje zriadiť aj akúsi sieň slávy v Dome kultúry Dúbravka s plaketami ocenených Dúbavčanov.

(lum)

Aký rok mala mestská časť? Čo sa podarilo urobiť?

Udalosti roka v Dúbravke

470 m² jarných a letných záhonov, 179 nových stromov, viac ako dvojnásobok pristavených veľkokapacitných kontajnerov, vyše stovka rozvezených obedov pre seniorov denne, šesť včelích úľov, osem nových parkových ležadiel či oprava výtľokov na 20 uliciach v mestskej časti. To všetko sú čísla, ktoré sú späté s Dúbravkou za uplynulý rok. Pristavili sme sa pri jednotlivých oddeleniach miestneho úradu a obzreli sa späť. Prinášame prehľad „udalostí roka“.

Základných a materských škôl sa netýkajú len rekonštrukcie, ale v prvom rade žiaci a učiteľia. Dobrou správou je, že aj vďaka otvoreniu dvoch nových materských škôl počas posledných štyroch rokov v Dúbravke, sa podarilo prijať do materských škôl všetky dúbavské deti, ktoré dovŕšili tri roky k septembru 2021. Materské školy postupne prijímali aj mladšie, ktoré dovŕšili tri roky v decembri tohto roka. Dúbravka je zriaďovateľom dvanástich materských škôl so 48 triedami. Aktuálne navštevuje materské školy 1043 detí. Do štyroch dúbavských základných škôl chodí 2391 žiakov, prváčikov v školách bolo tento školský rok 332.

Obedy, pomoc, opatrovanie

Pandémia zmenila činnosť celého úradu, asi najviac ale ovplyvnila Oddelenie sociálnych vecí a zdravotníctva, ktoré muselo reagovať na mnohé zmeny.

Každodennou prácou oddelenia sociálnych vecí a zdravotníctva ostalo zabezpečovať dovoz obedov zo Základnej školy Sokolíkova obyvateľom s trvalým pobytom v Dúbravke, ktorí si nedokážu sami navariť, prípadne si nedokážu zísť po obed do jedálne, kde sa poskytuje stravovanie. Počet seniorov, ktorým sa denne obedy rozvážajú, v roku 2021 stúpol.

Mestská časť zvyšovala príspevok na stravovanie seniorov s trvalým pobytom v Dúbravke od januára 2016 niekoľkokrát. Príspevok na stravovanie sa poskytuje seniorom, ak výška ich dôchodku nepresahuje 550 eur.

„Obedy denne rozvážame 110 seniorom a 89 klientom poskytujeme opatrovateľskú službu,“ približuje Dominika Malačinová, vedúca Oddelenia sociálnych vecí a zdravotníctva.

Opatrovateľka pomáha klientovi v jeho domácom prostredí, napríklad pri hygiene a stravovaní, pri bežnom udržiavaní domácnosti a iných jednoduchých úkonoch. Zároveň udržiava aj

jeho kontakt so sociálnym prostredím, môže byť oporou na prechádzkach, pri lekárskych vyšetreniach alebo pri nákupe liekov a potravín. Za jednu hodinu opatrovateľskej služby občan zaplatí 1,50 eura.

Ďalšou službou oddelenia je jednorazový finančný príspevok, ktorý je darom od mestskej časti. Poskytuje sa obyvateľom s trvalým pobytom v Dúbravke na zabezpečenie základných životných potrieb, stravu, lieky, nákup odevov, hygienických potrieb a úhradu nevyhnutných životných nákladov.

„V roku 2021 sme poskytli 63 finančných príspevkov pre občanov a rodiny, ktoré majú nízke príjmy,“ hovorí Malačinová. „A 41 deťom zo sociálne slabších rodín sme darčekom spríjemnili mikulášsky deň. Na občianskej slávnosti sme uvítali 70 malých Dúbravčanov a 66 seniorom sme zagratulovali k ich životnému jubileu.“

V Dúbravke má každý štvrtý obyvateľ mestskej časti dôchodkový vek. Až 488 seniorov združujú štyri denné centrá, pravidelne venujú spoločným aktivitám, športu, výletom, prednáškam, turistike i spoločenským hrám.

Výtlky, chodníky, vpuste

Viac než 300-tisíc eur investovala mestská časť do opráv ciest a chodníkov. Výtlky mestská časť opravovala na 20 uliciach, počas roka opravovala osem chodníkov a deväť kanalizačných vpustí.

Na cestách aj uliciach sa aj maľovalo, mestská časť obnovila priechody pre chodcov pred materskými a základnými školami, či vodorovné dopravné značenie vyhradených parkovacích miest na viacerých uliciach.

V súvislosti so zavedením parkovacej politiky mestská časť pripravuje podklady pre rezidenčné parkovanie pre pilotnú zónu Harmincova – Alexyho a aj ostatné zóny rezidenčného parkovania v mestskej časti.

Stromy, kvety, zelené potešenie

Zmeny okolo nás, na uliciach, ihriskách, športoviskách, v zeleni. Viditeľné premeny celých verejných priestorov i pravidelné vynášanie smetných košov, dopĺňanie vreciek na psie exkrementy, čistenie, opravovanie, upravenie, sadenie, hrabanie. Za všetkými tými zmenami stojí oddelenie životného prostredia.

Nový „vetrolam“, na ulici Pri kríži aj miniparčíky vo vnútroblokoch na Bagarovej, Beňovského a pri fontáne na Bazovského ulici. Mestská časť vysadila počas tejto jesene 106 stromov rôznych stromov v 11 rôznych lokalitách. Ďalších 73 pribudlo v rámci výsadby hlavného

mesta. V roku 2015 pribudlo 20 nových stromov, v roku 2016 to bolo 31 stromov, v roku 2017 viac než 50 a v rokoch 2018, 2019 a 2020 takmer stovka nových stromov každý rok.

Mestská časť sa nezameriava len na výsadbu nových stromov. K prioritám patrí pravidelná kontrola a starostlivosť o verejnú zeleň. „Zabezpečujeme potrebnú starostlivosť o dreviny,“ približuje Zuzana Knetigová z Oddelenia životného prostredia miestneho úradu. „Mladé stromy máme pod drobnohľadom. Najmä v prvých troch rokoch je potrebné zabezpečiť stromom prísun vody, aby dobre zakorenili a adaptovali sa na nové podmienky. Následne zabezpečujeme výchovné rezy u mladých stromov a u starších stromoch zabezpečujeme zdravotné a bezpečnostné rezy.“

Okrem stromov pribudli tento rok aj viaceré živé ploty vo verejných priestoroch, dokopy na 30 metrov štvorcových.

Záhony kvetov na 15 rôznych miestach tešia Dúbravčanov od roku 2017, tento rok mestská časť pridala aj novinku - letné kvitnúce cibuľoviny a lúčne kvety v piatich rôznych lokalitách. Počas vegetačného obdobia kvitlo v Dúbravke pri dome kultúry a pri mestskom úrade aj 12 samozavlažovacích kvetináčov s kvetinovou výsadbou.

Dúbravka aj tento rok pokračovala v projekte kvitnúcich lúk, vytvorila ich na ôsmich miestach a osadila infotabule.

„Kosenie a starostlivosť o zelené plochy prebieha vo vybraných lokalitách tak, aby sa na nich zachovala druhová rozmanitosť rastlín a živočíšnych druhov,“ približuje Mária Smiešková, vedúca oddelenia životného prostredia miestneho úradu Dúbravka. „Biodiverzné lúky pomáhajú prežiť hmyzu aj ochladzovať prostredie. Charakteristické sú vyšším trávnatým porastom.“

Úle v záhrade

V súvislosti s podporou biodiverzity mestská časť prišla aj s novinkou – projektom Dúbravské včely. Do záhrady miestneho úradu pribudlo v rámci neho šesť úľov. Vhodnú plochu mestská časť vybrala v spolupráci s CEEV Živica a pridali sa tak do programu Mestské včely, ktorý funguje v hlavnom meste už niekoľko rokov. Včielkam sa v záhrade miestneho úradu tak darí, že od mája v záhrade miestneho úradu vyrobili viac ako 100 kíľ medu a na začiatku júla prebehlo jeho stáčanie.

Vo verejnom priestore pribudlo 28 nových lavičiek a v súvislosti s lavičkami oddelenie životného prostredia vymenilo okolo 500 dosiek. Okrem lavičiek oddelenie osadilo alebo vymieňalo aj nové smetné koše, dokopy ich bolo 114 a štyri nové koše na ohorky pred vstupom do Parku Pekníkova.

V tomto parku sa podarilo mestskej časti vytvoriť aj nové basketbalové ihrisko a aj parkové lehátka. Dokopy sa dá v Dúbravke mimo zimnej sezóny oddychovať na ôsmich. Tri sú v Parku pri Horanskej studni a päť v Parku Pekníkova.

Na mnohých ihriskách prebiehali opravy, dopĺňanie hracích prvkov a každé detské ihrisko aj s tými v areáli materských škôl prešlo revíziou. Dokopy sa vymenilo 186 ton piesku v pieskoviskách na detských ihriskách. V uplynulom roku mestská časť pristavila viac než 300 veľkokapacitných kontajnerov, čo je dvojnásobok v porovnaní s vlaňajškom.

Dúbravke sa tento rok podarilo uspieť aj v celoslovenskej konkurencii. Mestská časť získala tretie miesto v súťaži Park roka a prvenstvo medzi malými parkami. Ide o významné ocenenie pre park pri Horanskej studni.

Dráha, dlažba, ihrisko

Nové pumptrackové ihrisko na Talichovej, zrevitalizovaná plocha pred Tesco Express, upravená dlažba a priestranstvo v parku na Fedákovej či dokončenie veľkej revitalizácie verejného priestoru na Hanulovej ulici.

Malé aj väčšie projekty v Dúbravke spojilo počas uplynulého roka jedno, vznikli vďaka dotáciám, externým zdrojom a grantom, ktoré sa mestskej časti Bratislava-Dúbravka podarilo získať, a vďaka spolupráci, či už s hlavným mestom, úradom vlády, Bratislavským samosprávnym krajom a komunitou, obyvateľmi.

Práve vďaka tomu už nemusia Dúbravčania v parku na Fedákovej preskakovať polámanú dlažbu, na Talichovej ulici môžu na novom športovisku spoznať, čo je to pumptrack, alebo sa pohrať na ihrisku či zaliezť si na lezeckej stene, prípadne zahrať futbal v obnovenom areáli na Hanulovej ulici na ploche viac než 2500 metrov štvorcových.

A plánov, potrebných opráv, zanedbaných verejných priestorov je stále dosť. Mestská časť podala viaceré granty a reagovala na mnohé výzvy, pri niektorých už čaká na výsledok.

Budeme držať palce, nech pestrý prehľad čísiel a projektov budeme môcť napísať aj o rok.

Anketa: Máme pred sebou necelý rok pred koncom volebného obdobia. Aké zmeny by ste ešte radi stihli v mestskej časti?

Matej Nagy, predseda Komisie sociálno-zdravotnej a bytovej

Ako predseda Komisie sociálnej zdravotnej a bytovej by som bol rád, keby sa podarilo spraviť revíziu novoschváleného komunitného plánu sociálnych služieb a doplniť tam systémové riešenia, ktoré navrhovali odborníci a prednosta ich odmietol akceptovať v rámci pripomienok.

Marián Podrazil, predseda Komisie školstva a mládeže

V oblasti školstva kontinuálne modernizujeme, rekonštruujeme. V budúcom roku by sme chceli zatepliť dve materské školy, plánujeme rekonštrukciu troch malých telocviční a dvoch kuchýň. Chcel by som sa poďakovať učiteľom aj nepedagogickým pracovníkom za ich každodennú prácu.

Branislav Semančík, predseda Komisie športu

Po veľkých telocvičniach, ktoré sa podarilo na školách zrekonštruovať, by sa malo pokračovať malými. Podobne sú na tom vonkajšie školské športoviská. BSK pripravuje zrekonštruovať areál SPŠE na Adlerke. Kolegovia z Komisie športu aktívne pracujú na novom florbalovom ihrisku.

Juraj Štekláč, predseda Komisie mediálnej

V mediálnej oblasti urobili Dúbravské noviny výrazný vizuálny i obsahový posun. Tento posun by som rád videl, a to doslova, aj medzi inými vizuálno-kultúrnymi výstupmi, projektmi a nielen medzi nimi. Verím, že by sa vizuálne mohol začať meniť napríklad aj areál Adlerky...

Maroš Repík, predseda Komisie kultúry

V tejto dobe, ktorá rozdeľuje spoločnosť, si prajem, aby sa čo najskôr vrátila ľudskosť, rešpekt a mnohým aj zdravie. Ako poslanec sa chcem venovať kultúre. Verím, že sa podarí zrekonštruovať amfiteáter, aby slúžil Dúbravčanom a mal podobu, ako sa na 21. storočie patrí.

Dušan Mikuláš, predseda Komisie územného rozvoja

Mestská časť Bratislava-Dúbravka sa za palepšila v mnohých oblastiach, ktoré boli dovtedy zanedbávané. Chcel by som sa do konca tohto volebného obdobia venovať ešte riešeniu statickej dopravy, ktorá vyžaduje zásahy z pohľadu bezpečnosti.

Igor Mravec,

predseda Komisie ekonomickej

Plán investícií pre budúci rok je rozsiahly - obnovy športovísk a telocviční pri školách, plánovaná je aj rekonštrukcia amfiteátru pri Dune, modernizácia DKD a ďalšie. Som rád, že sa nezabudlo na obnovu parkov a vysádzanie novej zelene. Potešilo ma rozšírenie Harmincovej ulice.

Tomáš Husár, predseda Komisie ŽP, bezpečnosti a poriadku

Verím, že sa nám podarí získať niektoré z externých dotácií a opravíme napríklad malé telocvične v našich školách, červenú sálu v dome kultúry alebo miestnu knižnicu. Rovnako dúfam, že sa podarí prekonať posledné prekážky a v roku 2022 začne výstavba cyklocesty do Lamača.

Lucia Marcinátová

V Dúbravke otvorili prvý zvierací cintorín v Bratislave

Borievka pre pokoj zvierat

Text: Lucia Marcinátová

Tmavá psia silueta, biela mačka, pod zvieratami nápis Borievka. Takáto orientačná tabuľa žiari z vysokého železného plotu. Niet pochýb, sme tu správne. Kúsok pod zariadením pre seniorov s názvom Dúbravská oáza pokoja a oddychu otvorili prvý zvierací cintorín v Bratislave. Pod názvom Borievka má v lesnom prostredí na ploche asi 1,2 hektára slúžiť aj ako park.

Psie hrobčky, pomníčky na záhrade či v lesoch. Zvierací cintorín doteraz hlavnému mestu chýbal, mnohí majitelia pochovávali svojich miláčikov „nadivoko“. Akési neoficiálne zvieracie pohrebisko vzniklo spontánne v Petržalke medzi Malým a Veľkým Draždiakom, či v lesíku okolo zoologickej záhrady. Za nelegálne pochovávanie zvierat hrozí pokuta.

Príprava a otvorenie cintorína pre zvieratá v Dúbravke na adrese K horárskej studni 5922 trvalo až desať rokov, stojí za ním firma ICONA. Počas snahy o otvorenie a príprav začali spolupracovať s moderátorkou Eňou Vacvalovou, ktorá zvierací cintorín nazvala aj celoživotným snažením. Stala sa ambasádorkou dúbravského projektu. Jej výrok možno prečítať aj na soche neďaleko vstupu na cintorín: „Bratislava sa tak môže zaradiť medzi tie kultúrne hlavné mestá, ktoré sa dokázali o zvieratá dôstojne postarať aj na ich poslednej ceste.“

Cintorín má kapacitu okolo šesťtisíc hrobových miest a miesta sa prenajímajú na päť rokov, v prípade záujmu s predĺžením o ďalších päť rokov.

Obrad v altánku

Borievka v lese nad futbalovým štadiónom a pod Dúbravskou oázou poskytuje viaceré služby. Ide o prenájom hrobového miesta, jeho údržbu, dovoz uhynutého zvieratka či pochovávanie v prítomnosti majiteľa. Rozlúčkový obrad prebieha v tunajšom altánku.

Vybrať sa dá tiež z ponuky drevených rakiev alebo eko kartónových rakiev, vencov i náhrobkov. Cena za prenájom hrobového miesta závisí od veľkosti uhynutého zvieratka.

„Pochovať možno rôzne zvieratá od malých papagájov po veľké zvieratá, limit je do 90 kilogramov,“ hovorí Stanislav Vlkoč, konateľ firmy ICONA. „Podmienky pochovávaní sú dané vyhláškou, môžeme pochovávať napríklad len zvieratá, ktoré nie sú infekčné.“ Pri väčších zvieratách, napríklad koňoch, je možná kremácia a po nej uloženie urny v tunajšom parku.

Borievka nemá byť iba zvieracím cintorínom, ale i verejným parkom pre prechádzky či posedenie na lavičkách v lesnom prostredí.

V Bratislave jediný

V hlavnom meste žije okolo 25-tisíc psov a tisíce ďalších iných domácich miláčikov. Cintorín by mal pochovávať spoločenské zvieratá najmä z Bratislavy.

Na Slovensku funguje oficiálny zvierací cintorín Kamienok v Šútovciach v okrese Prievidza neďaleko Bojníc. Otvorili ho v roku 2007. V roku 2014 pribudol aj zvierací cintorín v Lučenci. Povoleným zvieracím pohrebiskom je i prvé krematórium zvierat na Slovensku v priestoroch bývalého družstva v Jablňovom, asi tridsať kilometrov od Bratislavy.

Cintorín Borievka

Prenájom miesta na pochovanie zvieratiek.

Údržba hrobových miest.

Dovoz uhynutého zvieratka.

Pochovávanie za prítomnosti majiteľa uhynutého zvieratka.

Predaj vencov, náhrobkov, rakiev pre zvieratká a doplnkového tovaru pre vyzdobenie hrobového miesta.

Vicestarosta sa rozlúčil

Starosta Martin Zaťovič ostáva do komunálnych volieb bez svojho zástupcu. S doterajším vicestarostom sa dohodli na ďalšej spolupráci.

Pracovná vyťaženosť, dokončovanie rozbehnutých projektov a viac času na rodinu. S takými dôvodmi sa na konci roku 2021 rozlúčil na miestnom úrade s funkciou vicestarostu poslanec Ľuboš Krajčír. Končí síce vo funkcii zástupcu starostu Dúbravky, nie však v poslanskej práci a pomoci pre Dúbravku.

„Nadalej budem pokračovať ako miestny aj mestský poslanec a pomáhať pri projektoch, ktoré sme v mestskej časti rozbehli,“ vysvetľuje Krajčír. „Chcem pomáhať pri ich dokončovaní.“ Vicestarosta Krajčír sa v mestskej časti venoval projektom dopravy aj bezpečnosti. Je členom dozornej rady Dopravného podniku Bratislava a aj spoločnosti Mestský parkovací systém.

Starosta Martin Zaťovič bude do jesenných komunálnych volieb pokračovať bez svojho zástupcu. „S doterajším vicestarostom sme sa dohodli na ďalšej spolupráci, projekty sú rozbehnuté, podporu a pomoc mám v tíme dúbavských poslancov i v trojici mestských a župných poslancov.“ Ľuboš Krajčír bol zástupcom starostu Dúbravky od februára 2015, v roku 2018 ho zvolili za mestského poslanca za Dúbravku a v parlamentných voľbách v roku 2020 sa za hnutie Sme rodina stal poslancom Národnej rady Slovenskej republiky.

(lum)

Štatistici o rodinných účtoch

Od 7. decembra 2021 až do 12. januára 2023 prebieha štatistické zisťovanie rodinných účtov. Robí ho Štatistický úrad SR. Jeho cieľom je získať informácie o vývoji výdavkov, spotreby a príjmov ľudí v domácnostiach. Výsledky sa využijú na zabezpečenie potrieb informačného systému štatistického úradu, požiadaviek ministerstiev a štátnych organizácií a na posudzovanie úprav životného minima. Do zisťovania bolo pre rok 2022 vybraných 368 samospráv, vrátane Dúbravky, a zaradených 2 700 domácností.

Obnova ihrísk pokračuje

Nie síce naozajstný, ale veselý vláčik zaparkoval v areáli Materskej školy Galbavého. V každej z dvanástich materských škôl pribudli aj prevádzkové poriadky ihriska v dúbavskom dizajne. Budúci rok sú v pláne napríklad nové trampolíny na ihrisku Bublínka pri ZŠ Pri kríži.

Zapli svetlo pre bežcov

Najskôr bola iniciatíva miestneho poslanca Mária Borzu, člena Komisie športu, potom sa pridal starosta Martin Zaťovič a po rokovaní sa to podarilo. Bežecký areál Britskej školy za Lidlom je čiastočne osvetlený. Zabehať sa tak dá aj poobedie i večer, po práci či škole. Starosta Martin Zaťovič dohodol zapnutie reflektorov na ihrisku počas pracovných dní od 17.00 – 20.00. Reflektory osvetľujú asi 60 percent bežeckého oválu, čo síce nie je ideálne, ale pre potreby rekreačných bežcov postačujúce.

Bezohľadnosť nový stĺpik

Ani zrevitalizovaný priestor, výsadba, upravený chodník nezabránili jazdeniu áut po trávniku a ploche. Ryhy po pneumatikách boli časté. Pre bezohľadných šoférov bola mestská časť nútená osadiť pevný stĺpik na chodníku pri zdravotnom stredisku na M. Sch. Trnavského.

Od 10. januára 2022 sa začína regulácia parkovania

PAAS: Prvé tri zóny v meste

Dúbravčanov sa prvé zóny regulovaného parkovania hlavného mesta priamo miestom bydliska netýkajú, no ak budú potrebovať v týchto zónach parkovať, môžu sa registrovať do systému a požiadať o bonusovú kartu.

Viete, čo sa skrýva za skratkou PAAS? Ide o Bratislavského parkovacieho asistenta, ktorého cieľom je, podľa hlavného mesta, priniesť lepšie parkovanie pre rezidentov a jasné pravidlá pre všetkých.

Hlavné mesto spustilo registráciu do systému a nákup parkovacích kariet pre prvé zóny. Platnosť registrovaných parkovacích kariet sa začína 10. januára 2022 a od tohto dňa sa tiež spúšťa samotná regulácia a kontrola v prvých zónach - Tehelné pole v Novom Meste, Dvory IV v Petržalke, Krasňany v Rači.

Do 10. januára

Registrovať a zakúpiť si parkovacie karty je možné cez stránku www.paas.sk, ktorá obyvateľov presmeruje na informačný systém ParkDots. Tam sa zaregistrujú a zakúpia si rezidentskú parkovaciu kartu alebo iné parkovacie karty - bonusovú, návštevnícku, prípadne abonentskú.

Rezidenti prvých troch zón sa môžu registrovať a zakúpiť si rezidentskú parkovaciu kartu platnú od 10. januára 2022, s ktorou budú môcť v mieste svojho bydliska parkovať neobmedzene bez ďalšieho poplatku. Návštevníci regulovanej zóny budú po tomto dátume platiť za parkovanie v stanovenom čase hodinovú sadzbu. Obyvatelia prvých zón zároveň získajú výhodu a ich rezidentské karty pre prvé auto zakúpené do 30. apríla 2022 budú platiť 15 mesiacov za cenu ročnej rezidentskej karty.

Bonusová karta za desať eur

Rezidenti si môžu v systéme požiadať aj o bezplatnú návštevnícku kartu, vďaka ktorej získajú voľné hodiny na parkovanie pre návštevy. Registrovať sa môžu tiež všetci obyvatelia

Bratislavy a za 10 eur na rok si kúpiť bonusovú parkovaciu kartu. S ňou budú môcť po 10. januári 2022 parkovať v ktorejkoľvek regulovanej zóne PAAS dve hodiny denne zadarmo.

„Pri príprave systému bolo pre nás dôležité, aby bol užívateľsky čo najpohodlnejší a obyvatelia nemuseli zbytočne dokladovať veci, ktoré už raz dodali štátu. Preto má informačný systém pre nákup parkovacích kariet po zadaní základných údajov obyvateľa ostatné údaje získať automaticky zo štátnych databáz,“ vysvetlila hovorkyňa mesta Katarína Rajčanová. Dodala, že systém využíva údaje z piatich štátnych registrov - Register fyzických osôb, Register právnických osôb, Register adries, Kataster nehnuteľností a Národnej evidencie vozidiel.

(lum)

PAAS – KARTY a SADZBY

Rezidentská a návštevnícka karta - rezidenti prvých 3 zón sa môžu registrovať a zakúpiť si rezidentskú parkovaciu kartu, s ktorou budú môcť v mieste svojho bydliska parkovať neobmedzene bez ďalšieho poplatku. V systéme môžu požiadať aj o bezplatnú návštevnícku kartu, vďaka ktorej získajú voľné hodiny na parkovanie pre svoje návštevy.

Bonusová karta - dve hodiny denne bez ďalšieho poplatku - registrovať sa môžu všetci Bratislavčania s trvalým pobytom v Bratislave a za 10 eur/rok si môžu kúpiť takzvanú bonusovú parkovaciu kartu, s ktorou budú môcť po 10.1.2022 parkovať v ktorejkoľvek regulovanej zóne PAAS 2 hodiny denne bez ďalšieho poplatku.

Pre pomoc s registráciou - linka 0800 222 888 alebo registracie@paas.sk. Navštíviť môžete tiež klientske miesta: <https://paas.sk/kontakt/>

Sadzby - rezidenti budú parkovať na základe rezidentskej karty, návštevníci budú platiť hodinovú sadzbu: Tehelné pole: 00:00 – 24:00 h = 1,5 eur/h, Dvory 4: pracovné dni 00:00 – 18:00 h = 1 eur/h, Krasňany: pracovné dni 12:00 h – 06:00 = 0,5 eur/h

Stromčeky do ohrádky

Vlani na skúšku, tento rok početne a cielene. Magistrát osadil po meste drevené ohrádky, ktoré budú slúžiť na použité vianočné stromčeky. Nájdete ich aj v Dúbravke.

Menej znečistené verejné priestranstvá a vrátenie „použitých“ vianočných stromčekov späť do prírody. To sú hlavné výhody nového systematického zberu a odvozu stromčekov z drevených ohrádok, ktorý v spolupráci s hlavným mestom zaviedla spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu (OLO) vo všetkých mestských častiach. Dokopy po meste osadili 500 drevených ohrádok.

„Po pozitívnom ohlase obyvateľov zo začiatku tohto roka zavádzame takýto zber a odvoz vianočných stromčekov na území celého mesta,“ približuje hovorkyňa hlavného mesta Katarína Rajčanová. Dodáva, že stromčeky z ohrádok poputujú do kompostárne, kde sa stromček premení na živiny pre pôdu a nakoniec sa vráti naspäť do prírody.

Inštalácia drevených ohrádok sa začala 15. decembra a skončí 6. januára 2022. S odvozom použitých a odzobenených vianočných stromčekov začína spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu 10. januára 2022, pričom posledný odvoz plánuje 11. februára 2022.

Päťsto drevených ohrádok je rozmiestnených po celom meste, tú najbližšiu k vášmu domu môžete nájsť ľahko na mapke na stránke www.olo.sk/stromceky. Nájdete tu aj harmonogram odvozu vianočných stromčekov. V Dúbravke je zber stromčekov z ohrádok naplánovaný na štvrtok.

(lum)

Ohrádky na stromčeky

Odvoz stromčekov z ohrádok od 10. januára do 11. februára 2022

V Dúbravke odvoz vo štvrtok

www.olo.sk/stromceky

Vianočné pozdravy skôr narodeným

Predvianočné dni boli vždy časom spoločných stretnutí s programom. Starosta Martin Zaťovič hľadal možnosť, ako pokračovať v tejto tradícii a priniesť trošku radosti skôr narodeným. Spolu s koordinátorkou Rady seniorov Zuzanou Markovou a s vedúcou Oddelenia sociálnych vecí a zdravotníctva Dominikou Malačinovou odovzdali pozdravy i darčeky pre dúb-ravské denné centrá, miestny spolok Slovenského Červeného kríža, miestny odbor Matice slovenskej, Miestnu organizáciu Jednoty dôchodcov Slovenska.

Sneh lámal konáre aj celé stromy

Decembrová výdatná nádielka snehu priniesla okrem radosti aj mnohé starosti. Pod vrstvou ťažkého snehu sa konáre lámali, niektoré stromy dokonca vyvrátilo. V prípade podobných situácií v budúcnosti hláste zlomené konáre, vývraty na zivotne.prostredie@dubravka.sk.

Otvorený list pre podporu športu

Komisia športu v mestskej časti, 18-ti miestni poslanci a starosta Martin Zaťovič vyjadrili podporu pre mládežnícky šport. Na decembrovom miestnom zastupiteľstve sa pridali k otvorenému listu, adresovali ho predstaviteľom vlády. List nazvali Neberme deťom šport a nevyháňajme ich z tejto krajiny. Pripomenuli v ňom, že v mestskej časti pôsobí niekoľko športových klubov s plnou mládežníckou štruktúrou, ktoré svojou činnosťou robia dobré meno mestskej časti, mestu Bratislava, ale aj celej krajine vo svete.

Vianoce pre zvierací útulok

Aj tento rok pripravili miestni a mestskí poslanci spolu s viceprimátorkou Zdenkou Zaťovičovou a starostom Martinom Zaťovičom zbierku pre zvierací útulok na Poliankach. S aktivitou začali už v roku 2014, odvtedy prebieha každoročne a patrí už k predvianočným tradíciám.

DÚBRAVKA SÚŤAŽÍ O ŠPORTOVO-ODDYCHOVÝ AREÁL. PRIDAJTE SA!

Vyhrajme nový športový park

Text: Lucia Marcinátová

Mestská časť Bratislava-Dúbravka sa zapojila do prvého ročníka projektu spoločnosti Kaufland. Súťaží o jeden zo siedmich K Parkov, ktoré má spoločnosť vybudovať po Slovensku. Hlasovať sa začína 6. januára 2022.

„Na Tri krále hlasuj stále...“ Na Troch kráľov sa začína hlasovať a bojovať o nový park v Dúbravke. Miesto pre šport, relax, stretnutia a pohodu. Nový športovo-oddychový areál vybuduje spoločnosť Kaufland, stačí „len“, keď uspejeme v projekte.

Ako? Hlasovať. Hlasovať každodenne a vytrvalo, a to dokážeme len spoločne.

Hlasovanie sa začína na stránke www.kauflandpark.sk, už 6. januára 2022 a trvá do 16. februára 2022. Pri prvom hlasovaní sa treba registrovať a potom už len pravidelne hlasovať. Okrem dobrého pocitu a pomoci pre Dúbravku sa môže každý hlasujúci zapojiť aj do hry o nový smartfón.

Stránka www.kauflandpark.sk bude spustená na konci decembra.

Zoznámte sa! K Park – je miesto pre relax a pobyt na čerstvom vzduchu. Ide o prvý ročník projektu spoločnosti Kaufland, v rámci ktorého vytvorí na Slovensku sedem K Parkov. Jeden z nich môže byť v Dúbravke. Závisí to od nás.

Hlasovať sa začína na Troch kráľov, čiže 6. januára, o jeden zo siedmich K Parkov budeme súťažiť s ďalšími 35 obcami po celom Slovensku.

Dúbravka by K Park zriadila na starej nevyužívanej asfaltovej ploche niekdajšieho športoviska, čiže by sa na projekt nezaberala zeleň, ale premenil nefunkčný priestor na voľnočasový areál.

K Park má do miest a mestských častí priniesť viac možností na aktívne trávenie voľného času na čerstvom vzduchu. V parku sa môžete tešiť či už na stolnotenisové stoly, workoutové konštrukcie, lezeckú stenu, možnosti pre oddych a relax, stojany na bicykle i novú zeleň...

Výsledky hlasovania spoločnosť zverejní najneskôr 17. februára a K Park by mal pribudnúť už toto leto. Hlasovanie sa začína 6. januára 2022 na stránke www.kauflandpark.sk. Ďakujeme za každý hlas, každé zapojenie sa, aktivitu i šírenie tejto informácie Dúbravčanom.

Ako získame park?

Prvotné registrovanie a následne každodenné hlasovanie na www.kauflandpark.sk.

V termíne - 6. január – 16. február 2022.

MIESTNI POSLANCI DISKUTOVALI O FINANCOVANÍ AJ KOMUNITNOM PLÁNE

Rozpočet je schválený, najviac ide do škôl

Text: Lucia Marcinátová

Rozpočet na budúci rok s výhľadom na ďalšie dva, komunitný plán sociálnych služieb či zriadenie názvoslovnej komisie, ktorá sa bude zaoberať názvami vznikajúcich nových ulíc v mestskej časti. Také boli témy rokovania dúbavských poslancov na poslednom zasadnutí v roku 2021.

Dúbravka má rozpočet. Na decembrovom zastupiteľstve ho schválili miestni poslanci. Najviac peňazí smeruje do školstva.

Rozpočet mestskej časti Bratislava-Dúbravka na rok 2022 je prebytkový vrátane finančných operácií, v príjmovej časti vo výške 21 603 500 eur a vo výdavkovej časti 21 587 000 eur. Návrh rozpočtu na roky 2023 – 2024 schválili poslanci ako orientačný.

Školstvo a životné prostredie

„Návrh rozpočtu mestskej časti na rok 2022 je záväzný, na ďalšie dva roky výhľadový,“ priblížil prednosta úradu Rastislav Bagar. „Zohľadňuje požiadavky jednotlivých oddelení miestneho úradu. Postavený je na znalosti vývoja a odhadov ekonomiky, príjmov zo štátneho rozpočtu a aj v súvislosti s vývojom pandémie.“

Pri tvorbe návrhu rozpočtu na rok 2022 musela mestská časť dodržiavať zásady prebytkového alebo vyrovnaného rozpočtu.

„Výkon originálnych kompetencií územnej samosprávy ostáva zachovaný,“ dodal prednosta. Okrem týchto základných funkcií mestská časť plní aj ťažiskové úlohy preneseného výkonu štátnej správy ako základné školstvo, stavebný úrad, územné plánovanie a ďalšie úlohy, ktoré na mestské časti prenieslo hlavné mesto alebo iné štátne orgány. Najviac peňazí Dúbravka smeruje do školstva, tvorí až 48 percent rozpočtu, výraznou časťou rozpočtu je aj starostlivosť o životné prostredie, verejné priestory, zeleň a sociálna oblasť s opatrovateľskou službou. Rozpočet jasne predstavuje aj plány rozvoja a investície mestskej časti v roku 2022,

a tiež projekty, externé zdroje, o ktoré sa mestská časť uchádza. K veľkým grantom, a v prípade ich získania aj k veľkým zmenám v mestskej časti, patria rekonštrukcia červenej sály domu kultúry, modernizácia miestnej knižnice či prestavba oddelenia pre deti a mládež.

„Teší ma, že sa mestskej časti darí v oblasti externých zdrojov, vďaka nim sa podaril rozvoj, ktorý finančne nezaťažil mestskú časť,“ hodnotil rozpočet Igor Mravec, predseda ekonomickej komisie.

Plán aj názvy nových ulíc

Diskusiu medzi poslancami vyvolal aj Komunitný plán sociálnych služieb mestskej časti na roky 2022 – 2026. „Nie som s návrhom spokojný,“ hodnotil Matej Nagy, predseda Komisie sociálno-zdravotnej a bytovej. Pripomienkoval najmä oblasť detí a mládeže. „Nepýtame sa na ich potreby, mládež robí po tom to, čo robí.“

Vicežupan Juraj Štekláč pripomenul, že Komisia sociálno-zdravotná a bytová diskutuje o komunitnom pláne od roku 2018. „Vyústilo to do toho, že sa toho muselo chopiť Oddelenie sociálnych vecí a zdravotníctva miestneho úradu. Predkladaný komunitný plán nie je možno dokonalý, ale dá sa aktualizovať, dopĺňať a dá sa robiť nad jeho rámec.“

Miestni poslanci po diskusii komunitný plán prijali, jeho návrh mohla pripomienkovať počas uplynulých týždňov aj verejnosť. Obyvatelia nemali k návrhu pripomienky.

Počas posledného zastupiteľstva vznikla aj dočasná Názvoslovná komisia. Má zabezpečovať proces prípravy určenia názvu ulíc v mestskej časti Bratislava-Dúbravka, a to aj s prihliadnutím na prebiehajúcu a plánovanú výstavbu.

Kompetencie mestskej časti Bratislava - Dúbravka

Originálne kompetencie mestskej časti Bratislava-Dúbravka

Ochrana a tvorba životného prostredia v mestskej časti, údržba a budovanie parkov, ihrísk, športovísk a ďalších verejných priestranstiev 4.

Vytváranie podmienok pre vzdelávanie a predškolskú výchovu obyvateľov mestskej časti.

Zabezpečenie a organizovanie kultúrnych, spoločenských a športových podujatí.

Správa, údržba, opravy a budovanie miestnych komunikácií III. a IV. triedy, chodníkov a parkovísk.

Zabezpečenie čistoty, verejného poriadku a civilnej ochrany.

Vykonávanie sociálnej starostlivosti, najmä v oblasti poskytovania vybraných sociálnych služieb, akými sú opatrovateľská služba, starostlivosť o dôchodcov v denných centrách a pod.

Ťažiskové úlohy preneseného výkonu štátnej správy

Základné školstvo, stavebný úrad, územné plánovanie a ďalšie úlohy, ktoré na mestské časti prenieslo hlavné mesto alebo iné štátne orgány.

Zimná údržba na cestách mestskej časti a hlavného mesta

Sneh to je radosť aj starosť

Cesty a chodníky v správe mestskej časti Bratislava-Dúbravka

Mestská časť Bratislava-Dúbravka zabezpečuje zimnú údržbu na komunikáciách, priestranstvách a chodníkoch zverených do jej správy. V prípade problémov so zimnou údržbou volajte v pracovných dňoch v čase od 7:30 do 16:00 na telefónne číslo 0904 164 444. Mimo pracovné dni a hodiny volajte nonstop na telefónne číslo 02/644 62 802.

Cesty a chodníky v správe hlavného mesta

Magistrát hlavného mesta zabezpečuje zimnú údržbu na komunikáciách a príľahlých chodníkov v jeho správe. V prípade problémov so zimnou údržbou na príslušných komunikáciách chodníkoch a zástavkách MHD volajte nonstop na telefónne číslo 0902 985 887. Linka zimnej údržby +421 259 356 777 pre obyvateľky a obyvateľov na hlásenie neprejazdných komunikácií

Komunikácie v správe mČ Bratislava-Dúbravka

Agátova (od križov. s Dubravčickou po križov. so Saratovskou)

Bagarova

Batkova

Bazovského

Beňovského

Bezekova

Bilíkova

Bošániho

Brižitská

Bujnáková

Bullova

Cabanova

Černohorská

Červeňáková

Damborského

Dolinského

Dražická plus napojenia na Lysákovu

Drobného

Drobného (k Tesle)

Fedáková

Galbavého

Gallayova

Hanulova

Homolova

Húščavova

Chrobáková

J. Alexyho (od Lamača po Beňovského)

J. Alexyho (pri domoch č. 18 a 22)

Jadranská

Juraja Hronca

K Horanskej studni

Kajerka

Karola Adlera

Klimkovičova

Koprivnická

Kudlákova

Landauova

Lipského

Ľuda Zúbka

Lysákova

Mojšova

Na vrátkach

Nejedlého

Nemčíkova

Novodvorská (od Novodvorskej k SPŠE)

Oskorušova

Ožvoldíkova

Pekníkova

Plachého

Pod záhradami (rovnobežná so Saratovskou)

Polianky

Popovova

Považanova

Pri kríži – od domu č.18 po dom Saratovská č.19

Pri kríži (k zariadeniu)

Pri kúpalisku (M. Sch. Trnavského)

Sekurisova

Sokolíkova

Strmé sady

Švantnerova

Talichova

Tavarikova osada (so Záhradkárskou ul.)

Tranovského

Trhová

Tulipánova (medzi Vendelínskou a Koprivnickou)

Tulipánova (medzi Vendelínskou a Pod záhradami)

Ulica kpt. Rašu

Ušiakova

Valachovej

Vendelínska

Komunikácie v zimnej údržbe hlavného mesta

Agátová (od Saratovskej po podjazd a areál technického skla)

Alexyho

Dúbravčická

Harmincova

M. Sch. Trnavského

Pod záhradami (od Žatevnej po Saratovskú)

Polianky

Pri kríži

Repašského

Saratovská

Štepná

Žatevná (vrátane obratiska autobusov pred HZ)

Poznámka: Ulice Martina Granca a Pri hrubej lúke sú v správe súkromníka

Dúbravskí skauti priniesli Betlehenské svetlo

Svetielko ako symbol pokoja

Vlani v súvislosti s pandemiou a zákazom vychádzania prinášali skauti Betlehenské svetlo len v dvojčlenných hliadkach do kostolov, tradičné odovzdávanie plamienku Dúbravčanom nebolo. Tento rok bolo hoci skromnejšie, bez hudby, programu, verejnosti. Svetielko prevzal starosta Martin Zaťovič, aby mohlo ďalej putovať po Dúbravke. Odpáliť sa dalo pred Vianocami na miestnom úrade na Žatevej a v Dome kultúry Dúbravka.

Šatka a skautská košeľa, na nej odznaky a v rukách lampáš. Skautov sme pred Domom kultúry Dúbravka spoznali ľahko. Čakali na „dodávku“ Betlehenského svetla od skautov z centra mesta. Onedlho plamienok prišiel a spolu s ním aj príbeh. Skauti priblížili posolstvo Betlehenského svetla, ktoré každoročne roznášajú po celom Slovensku. Plamienok Betlehenského svetla sa pred Vianocami odpaľuje z plamienka horiaceho v Bazilike Narodenia Pána v Betleheme. Plameň roznášajú skauti do miest a obcí po celej Európe, a tiež do niekoľkých amerických krajín. Väčšinou býva najskôr letecky dopravené do Viedne, odkiaľ sa ďalej šíri väčšinou po železnici. Svetielko od skautov prijíma aj prezidentka Zuzana Čaputová a v Dúbravke je už taktiež tradíciou. Slovenskí skauti vynášajú každoročne Betlehenské svetlo dokonca i na Lomnický štít. Svetielko, ktoré je symbolom lásky a pochopenia, prinášajú obyvateľom mestskej časti už tradične dúbravskí skauti 11. zboru Biele delfíny. Posolstvo Betlehenského svetla spája všetkých ľudí dobrej vôle a je neodmysliteľnou súčasťou pokoja vianočných sviatkov

(lum)

Rady nielen dúbravským záhradkárom

Robíme ročný plán záhradkára

Na Nový rok si dávame nové ciele, píšeme nové plány. Záhrada je súčasť nášho života, nemôžeme ju z procesu plánovania vynechať, hovorí MILAN TRSTENSKÝ, člen komunitnej Vodárenskej záhrady o. z. Živica. Plán záhradkára by mal zahŕňať: Čo kde vysadíme, čo kam presadíme, čo kde doplníme a čo kde prerobíme.

Opravy a údržba: Opravujeme oplotenie, prírodné schody, cestičky. Skontrolujeme, či netreba doplniť náradie. Motorové kosačky, píly odvezieme do servisu na pravidelnú údržbu.

Koncom mesiaca natrieme kmene stromov vápnom. Keď nie sú silné mrazy, prerezávame jablone a hrušky. Do podložených plachiet zoškrabujeme starú kôru, a hneď ju spálime. Ukrýva sa v nej prezimujúci hmyz. Môžeme začať aj s rezom okrasných drevín, ktoré kvitnú na dvojročnom dreve.

Koncom mesiaca štepíme egreše a ríbezle. Kontrolujeme jesenný výsev cesnaku a cibule.

Je čas prečítať si odbornú literatúru, nezabúdame na prikrmovanie vtáčikov.

Psychohygienu je dôležitá. Hrám futbal, tepujem autá

Ponuka práce bola výzvou

Zhovárala sa: Danka Šoporová

V Dúbravke žije takmer dva roky a našiel tu i pracovné uplatnenie v sociálnom odbore, ktorý vyštudoval na Katolíckej univerzite v Ružomberku. Tvrdí, že jeho profesia nie je jednoduchá, no zároveň priznáva, že nielen po ľudskej stránke ho za ten čas posunula nesmierne vpred. Hoci osláví o pár týždňov ešte len rovnú tridsiatku, už teraz má v životných prioritách jasno. Róbert Švec, ktorý pôsobí ako sociálny pracovník na oddelení DAT (pozn. red. Demencia Alzheimer typu) v zariadení pre seniorov na Hanulovej, čiže v Domove Jesene Života. Svojou dobrou náladou a nekonečným optimizmom rozjasňuje každý deň seniorov v dúbravskom sociálnom zariadení. V rozhovore nám prezradil, ako zvláda náročnú prácu, čosi viac o činnostiach, ktorými kompenzuje ťažké chvíle v práci, ale porozprával nám aj o smutných „stretnutiach“ so smrťou, ktorým sa pre pandémiu koronavírusu nevyhol ani on.

Pochádzate z menšej dedinky na východe Slovenska, no už nejaký čas žijete v Bratislave. Čo vás priviedlo do Dúbravky?

V Dúbravke bývam od minulého leta, čo je zhruba rok a pól. Dúbravka sa mi vždy páčila a zaujala ma najmä pre svoje okolie, keďže kúsok od bytu mám krásnu prírodu a lesy. Na druhej to mám blízko aj do mesta, keďže bývam na samom začiatku Dúbravky. Je to tichá a pokojná lokalita, kde žijú príjemní ľudia.

V našej mestskej časti bývate i pracujete.

Áno, je to veľká výhoda pracovať a bývať v rovnakej mestskej časti, predovšetkým pre rannú či poobednú premávku. Pracujem v zariadení sociálnych služieb s názvom Domov jesene života, a to na pozícii sociálneho pracovníka. Pôsobím na oddelení DAT, čo znamená Demencia Alzheimer typu.

Ako vyzerá váš pracovný deň?

Môj klasický pracovný deň vyzerá tak, že ráno - počas raňajok, prídem na oddelenie, stretnem sa so všetkými prijímateľkami, opýtam sa, ako sa majú, ako sa vyspali, spýtam sa ošetrovateliek, ako prebiehala nočná služba, či bolo všetko v poriadku, prípadne pomôžem pri raňajkách. Potom si idem pripraviť potrebné pomôcky k aktivitám, ktoré som si naplánoval na daný deň. Prijímatelia majú širokú paletu činností, ktorým sa venujú - či už sú to pamäťové cvičenia, hudobné aktivity, práca s jemnou i hrubou motorikou, kavičkárne, maľovanie a kreslenie, hudobno-zábavné aktivity, práca s terapeutickou bábikou a mnoho ďalších. Výber zo spomínaných činností robím v doobedňajších hodinách. V čase obeda som opäť na oddelení, kde podľa potreby vypomôžem. Následne idem na obednú prestávku a v poobedných hodinách sa taktiež venujeme aktivitám. Pomedzi to riešime administratívne náležitosti, komunikujeme s rodinami, staráme sa o vizuálnu stránku oddelení a podobne. Neoddeliteľnou súčasťou bývajú kultúrno-spoločenské akcie. Tie sa medzi prijímateľmi tešia veľkej obľube, no bohužiaľ, vzhľadom na aktuálnu situáciu, je ich realizovanie skôr raritou.

Priblížite nám zariadenie, čím si vás získalo, vnímate za ten čas, ktorý tu pracujete, aj určitý progres?

Pamätám si na môj prvý deň v zariadení, konkrétne na prijímací pohovor (úsmev). Ako čerstvý absolvent som bol veľmi rád, že zareagovali na môj životopis a pozvali ma na výberové konanie. Bolo to príjemné stretnutie a vôbec som nemal stres. Vedúci oddelenia mi predstavil zariadenie a opísal pracovnú náplň. Tam som sa dozvedel, že ide o prácu na spomínanom oddelení. Skutočne ma to zaujalo a bral som to ako veľkú výzvu, ktorú som rád prijal. Za doterajšie pôsobenie v zariadení som sa toho veľa naučil a posunulo ma to vpred. Určite evidujem veľký progres hlavne po profesijnej stránke, no samozrejme aj po tej ľudskej.

Doba je v ostatných mesiacoch náročná. Ako sa pasujete, respektíve ste sa popasovali, s koronavírusom? Zažil si jeho jednotlivé vlny, viete ich teda porovnať.

Medzi jednotlivými vlnami je vidieť veľké rozdiely. V prvých vlnách bolo pre nás všetko nové a situácie sa museli riešiť zo sekundy na sekundu. Boli to ťažké chvíle, ale o to lepšie sme sa vedeli pripraviť na ďalšiu a ďalšiu vlnu. Dnes už vieme riešiť situácie okamžite a najmä tak, aby sa zmeny čo najmenej dotkli našich prijímateľov. Dovolím si tvrdiť, že aktuálnu vlnu naše zariadenie zvláda veľmi dobre. Opatrenia dodržiavame všetci - či už zamestnanci alebo prijímatelia.

Zrejme sa vám nevyhli ani ťažké momenty, keď osoba, s ktorou ste prichádzali denne do styku, zomrela, povedzme práve na Covid-19...

Bohužiaľ, aj takéto momenty priniesli predchádzajúce vlny. Osoby, s ktorými som prichádzal do styku deň čo deň, nás navždy opustili. Je to často ťažké, keďže sme spolu strávili množstvo času, no treba ísť ďalej, inak to nejde.

Vaša práca je určite psychicky náročná. Ako si kompenzujete enormné vypätie?

Myslím si, že psychohygiena je veľmi dôležitá, treba vedieť vypnúť a oddýchnuť si. Okrem aktívneho futbalu za futbalový klub, chodievam hrať volejbal, tenis, no najviac voľného času venujem svojej autoumyvárke, ktorú prevádzkujem v budove Dome kultúry Dúbravka. Baví ma umývanie, čistenie i tepovanie áut. Je to pre mňa osvedčený spôsob psychického relaxu.

Podme na veselšiu tému. Máme krátko po sviatkoch, ako ich zvyknete tráviť v domove?

Tak ako každý rok, aj ten minulý sme sa na Vianoce náležite pripravili. Od začiatku decembra vždy vyzdobujeme všetky oddelenia, chodby i spoločenské priestory, nuž a sviatočná atmosféra štartuje už príchodom Mikuláša. V spoločenských priestoroch nám vyhráva vianočná hudba a všetkým spríjemňuje deň. Zapájame sa do viacerých projektov, akými sú: Vianočný zázrak, Vianočná pošta či Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok, kde môžu ľudia pripraviť pre seniorov balíček a vložiť doň čokoľvek si myslia, že ich poteší. Hoci už dva roky po sebe sme museli oželiť vianočný program, vždy sa snažíme pripraviť našim prijímateľom krásnu atmosféru. Nechýba sviatočný príhovor našej pani riaditeľky, sviatočný obed, pozostávajúci z pupákov a šošovicovej polievky, na večeru si prijímatelia pochutia na kapustnici, zemiakovom šaláte a rybom filé. Pre pandémiu nie je možné pozvať si k nám umelcov alebo usporadúvať koncerty, preto boli uplynulé sviatočné večery zúžené na sledovanie programu v televízii. Avšak, na celkovej atmosfére to nikomu z prítomných neubralo, dokáže nám byť veľmi veselo.

Môžu vašich prijímateľov v Domove Jesene Života potešiť aj ostatní Dúbravčania?

Určite áno a budeme veľmi radi, ak si ktokoľvek spomenie na našich prijímateľov a poteší ich akýmkoľvek darčekom či pozornosťou, ktorú vedia priniesť na vrátnicu zariadenie, prípadne sa s nami spojiť telefonicky. Poteší nás aj akýkoľvek dar pre zariadenie. Máme tiež nesmierne šikovnú kolegyňku v tvorivých dielňach, ktorá zužitkuje všetok materiál a vytvorí spolu s prijímateľkami krásne predmety alebo ozdobné výrobky. Touto cestou vám všetci zo zariadenia vopred ďakujeme.

Citát:

Posunulo ma to vpred. Určite evidujem veľký progres hlavne po profesijnej stránke, no samozrejme aj po tej ľudskej.

Výživou počas lockdownu môže byť film, kniha i prestavenie nábytku v byte

Doprajme si zažiť niečo nové

Zhovárala sa: Lucia Marcinátová

Neignorujme stratu záujmu, strnulosť, môže sa to prehľbiť. Hovorí Dúbravčanka psychologička LENKA ŠUTLÁKOVÁ, ktorá pracuje v domove seniorov. Porozprávali sme sa o pozitívnejšom myslení aj novoročných záväzkoch. Radí, že je prínosné dať všetko na papier.

Pracujete ako psychologička v domove seniorov. V súvislosti s pandémiou prišiel aj čas odlúčenia, čas „lockdownu“, oslabenia sociálnych kontaktov. Máte tipy, dobré rady pre skôr narodených ako nepodľahnúť „stereotypu“, depresii či strate záujmu?

Aj napriek „lockdownu“ sa dajú pestovať a utužovať vzťahy. Z praxe viem, že mnohí seniori vedia obsluhovať smartfón, surfovať na webe, či porozprávať sa s blízkymi cez videohovor. Oproti minulému roku máme výhodu v tom, že už vieme, aké obmedzenia nás približne čakajú a nie je to pre nás až také neznáme. Spríjemniť si toto obdobie môžeme prezeraním rodinného fotoalbumu. Táto reminiscenčná aktivita nám pripomenie pekné zážitky a môžeme z nej načerpať energiu a lepšiu náladu. Ak sa hlási strnulosť, strata záujmu netreba ich ignorovať, pretože sa môžu prehľbiť. Akousi výživou pre nás môže byť dobrá kniha, film, prestavenie nábytku v izbe, nový koníček, masáž, jedlo...Jednoducho si doprajme zažiť niečo nové.

Hovoríte o dopriať si. Vraví sa, že každý deň môže byť výnimočný, každý deň sa dá nielen prežiť, ale aj žiť. Možno sa naučiť pozitívne myslieť? Čo tak skúsiť zmenu, napríklad od nového roka, ako sa „nakopnúť“? Dá sa to dať ako „novoročný záväzok“?

Myslím, že ak je človek ochotný popracovať na pozitívnejšom myslení a myslí to vážne, určite áno. Ľudia majú v sebe často akúsi brzdu v podobe osobného kritika, napríklad z minulosti „nemáš na to, si jednoducho taký“, alebo si často pripomínajú svoje zlyhania a zacykľia sa v nich. Možno myslou žijú v budúcnosti, pociťujú strach a obavy, a to im bráni prežívať to pomyselné tu a teraz. Prvým krokom ako navnímať to krásno, ktoré nám prináša aj bežný deň môžeme aj tým, že si založíme denník. Pojem „novoročný záväzok“ by som pretransformoval

movala k láskavejšiemu „moja novoročná starostlivosť o seba.“ Často sa stáva, že „novoročným záväzkom“ neprisudzujeme vážnosť, staviame sa k nim laxne, veď sú to aj tak len tie „novoročné“ a používame ich ako výhovorku a ospravedlnenie za stanovený cieľ. Ak cítime, že sme v poslednej dobe preťažení, mrzutí, či apatickí, môžeme v rámci našej už spomínanej novoročnej starostlivosti urobiť vlastný audit doterajšieho roka, života. A ako? Jednoducho si napíšeme všetko na papier. Modality, akými sú zdravie, rodina, vzťahy, láska, priateľstvo, práca, škola, hobby, financie a podobne, s ktorými sme spokojní viac, či menej, zoradíme do dvoch stĺpcov vedľa seba. Možno aj práve takéto nahliadnutie do vnútra pomôže zdetekovať príčinu, brzdu, prečo sa nám nedarí myslieť pozitívnejšie. Tieto informácie azda poslúžia k tomu správne nakopnutiu, a k ďalšej pozitívnejšej premene.

Cvičenie, príroda, dobré jedlo... čo môže ľuďom pomôcť pri prekonávaní neveselých chvíľ? Prípadne sa uvoľniť zo stresu?

George Gissing vyslovil, že „myseľ je to, čo vytvára svet okolo nás a aj keď stojíme bok po boku na tej istej lúke, moje oči nikdy nezazrú to, čo vidia tie vaše.“ Jednotný a paušálny recept, ktorý by zabral na každého preto nejestvuje. Je podstatné poznať samého seba do tej miery, aby vedel, čím sa potešíť v neveselých chvíľach. Niektorí potrebujú na vyrovnanie záťažových situácií samotu a ticho, iní zase spoločnosť. Stres je na tom podobne, je podstatné byť k sebe všímavý voči tomu, čo ešte dokážem ustať a kde sú moje hranice. V súčasnej dobe je na trhu množstvo literatúry, ktorá sa venuje tejto problematike, v ktorej môžu mnohí nájsť inšpirácie. Taktiež sa mnoho psychológov presunulo do online priestoru a konzultácia s nimi môže dopomôcť k lepšiemu uchopeniu problému.

Stres je súčasťou tohto obdobia, obmedzení, pandémie, obáv o zdravie, blízkych... často stres nedovolí spať. Problémy so zaspávaním, časté prebúdzenie, ponocovanie, únava. Čo robiť, aby sa spalo dobre?

Pomáha rutina, čiže približne v tú istú hodinu sa uložiť k spánku. Mali by sme sa vyhnúť kofeínu, alkoholu, tmavému čaju a ťažkému jedlu. Vyvetrať si pred spánkom je základ. Nezaбудnime na matrac, vankúš, ktorý vyhovuje našim potrebám. Snažme sa eliminovať rušivé elementy krátko pred spaním, napríklad nesledovať filmy, ktoré v nás zachovávajú nepokoj. Navodiť príjemné pocity môže aj bylinkový čaj alebo jemná relaxačná hudba, ako tiež myšlienka, čo pekné zažijeme v zajtrajší deň, pretože aj počas „lockdownu“ sú dni tými, ktoré tvoria náš život.

Citát:

Pojem „novoročný záväzok“ by som pretransformovala k láskavejšiemu „moja novoročná starostlivosť o seba.“ Ak cítime, že sme v poslednej dobe preťažení, mrzutí, či apatickí, môžeme v rámci našej už spomínanej novoročnej starostlivosti urobiť vlastný audit doterajšieho roka, života. A ako? Jednoducho si napíšeme všetko na papier.

Jednoduché stretnutie, ktoré mení k lepšiemu

Vianočno-novoročné zamyslenie

„Keď anjeli odišli od nich do neba, pastieri si povedali: „Poďme teda do Betlehema a pozrime, čo sa to stalo, ako nám oznámil Pán.“ (Lk 2, 15) „Ako zbadali hviezdu, nesmierne sa zaradovali. Vošli do domu a uvideli dieťa s Máriou, jeho matkou, padli na zem a klaňali sa mu.“ (Mt 2, 10 – 11)

Pastieri pásli ovce. Mudrci sledovali hviezdy. Bola to ich všedná činnosť. Prišla chvíľa, ktorá ich vyrušila. Pastieri videli anjela, ktorý im zvestoval narodeného Krista. Mudrcov zaujal zvláštny vesmírny úkaz v podobe hviezdy. Dva rôzne spôsoby, dve rôzne skupiny ľudí, jeden cieľ – obyčajná maštal' v Betleheme. Pastieri sa do Betlehema ponáhľali. Mudrci do maštale dlho putovali. Keď našli Novorodeniato, všetci si pred ním pokľakli. Zastavili sa na chvíľu, zotrvali v modlitbe. Tento moment ich zmenil natoľko, že sa naradovaní vrátili späť domov. Tak sa začali prvé Vianoce.

Počas roka pracujeme. Činnosti sú pre nás nielen stereotypom, ale bývajú často náročné. Každoročná vianočná náhlivosť robí svoje. Práce v domácnosti, organizačný chaos vyúsťujú do pripomínania si chýb v rodine, a aj preto si želáme, aby sa Vianoce už skončili. Pripomeňme si však, že prvé Vianoce zmenili životy pastierov a mudrcov. Priniesli im radosť. A to je ich podstata.

Keď príde cez Vianoce čas na oddych od vianočného zhonu, je to priestor pre pristavenie sa. Podobne ako pastieri či mudrci s určitou námahou hľadali obyčajnú maštal', tak sa človek môže vybrať navštíviť miesto stíšenia. Krátky moment stretnutia s Kristom v Eucharisti je čas, keď sa človek vo chvíľke ticha môže upokojiť a porozmýšľať nad tým, ako vlastne žije.

Po tomto momente sa vraciame späť. Navonok sa nemusí nič zmeniť, ale predsa je to už niečo iné. Pastieri a mudrci sa naradovaní vrátili späť.

Termín Vianoc nám pripomína, že prišiel mimoriadny čas výnimočného stretnutia. Vianoce nie sú o pompézosti osláv, ale predovšetkým o jednoduchom stretnutí...

Dajme si teda námahu vybrať sa za spoločným cieľom, ktorí mali pastieri i mudrci...

Stanislav Bujda ml., katechéta

Vznik sídliska Dúbravka. Ako sme začínali žiť v našej mestskej časti

Za láskou cez koľaje na vojnové filmy do Odboja

Text: Zora Boháčová

Ako sa žilo v Dúbravke v čase výstavby sídliska? Dúbravčanka Zora Boháčová pokračuje v spomienkach na časy, keď ešte nebolo žiadne spojenie MHD Dúbravka - Lamač, na pracovné soboty, čiže verejno-prospešné práce na sídlisku a okolí, keď pracovníkov v lese strážili pohraničiar, aby ich „nenapadol západ“. Zaspomínajte, alebo spoznajte a predstavte si, ako sa žilo, keď začínala Dúbravka rásť. Jej obzretie sa za minulosťou sme rozdelili na dve časti. Dnes už časť druhá. Nech sa páči...

Čas plynul a zo základky som prešla na "Bilíčku". Spomínam na tie krásne roky s radosťou. Zažili sme zemiakové brigády, letné aktivity, pracovné soboty a podobne. Mrzí ma, keď teraz vidím v televízii, že to považujú za fetiše socializmu. Ale kde! To nám môže táto mládež závidieť. Miesto výuky stráviť na Orave dva týždne, cez deň zbierať zemiaky v krásnej prírode a večer gitara, diskotéky, prvé lásky, hudba z pásky...

A tie prvé lásky aj prišli, tá moja bola z Lamača. Pešo z Dúbravky do Lamača som chodila cez pole, kde sa odohrala Bitka pri Lamači. Doteraz tu stojí náhrobný kameň kapitána Hoffmana, ktorý v nej zahynul. Hneď za pomníkom viedla vyšľapaná cestička obilným polom až k tunelu, smerujúci popod diaľnicu. V tom tuneli dosť často trénoval chlapík, ktorý hral na bicie nástroje. Mlátil tam do toho v tranze o dušu až naháňal strach. To som sa vždy nadýchla a rýchlo prebehla.

Tam číhala ale ďalšia nástraha. Železničná trať z Bratislavy do Prahy. Popreskakovala som pražce trate a bola konečne v bezpečí, na lúke, kde teraz stojí lamačský Lidl. Keď som sa s frajerom po rokoch rozišla, zriadili autobusovú linku Dúbravka-Lamač.

Pracovné soboty

V tom čase boli zavedené aj pracovné soboty. Išlo o verejno-prospešné práce na sídlisku, ale aj v jeho okolí. Chodili sme pomáhať čistiť les od suchých polámaných konárov hore do Dúbravky. Bolo to kúsok pod vojenskou základňou, ktorá bola v tom čase funkčná. Tu nás strážili pohraničiar, aby nás nenapadol "západ". Po revolúcii vojaci zmizli, ale tie baraky a budovy tam chátrajú dodnes. Ešteže tam postavili peknú, vyhliadkovú rozhľadňu.

My sme vďaka tejto brigáde objavili Biele skaly. Krásne miesto s totemami, ktoré nás inšpirovalo k indiánskym hrám. Chalani nás naháňali po lese, potom nás priviazali k totemom a za pusu nás oslobodili. Tu sa začali prvé príbehy dúbavských lások. Proste fantázia nám nechýbala.

Po škole sme často chodievali na nanuky do Polianky, kde dnes stojí obytný dom. Cesta viedla okolo politickej knižnice, dnes Denný bar Šrámek a cez „námestie U troch rití“, ako sochu výstižne nazvali vtedy okolo stojace decká. Ide o súsošie akademického sochára Juraja Hovorku s názvom Tri dievčatá, detská predstavivosť však nepozná hraníc. Ženská socha stála aj pri bývalej reštaurácii "Zlatá lipa". Ide o dielo Matka s dieťaťom od Pavla Tótha. V Zlatej lipe som mala v roku 1987 promočnú oslavu. Odišla som z nej na svojej vytúženej babete.

V roku 1981 bol položený základný kameň luventy. Išlo o pioniersky dom pre rôzne záujmové činnosti, neskôr tam sídlila aj americká škola.

Dúbravka: Iné podnebie

V Dúbravke som bývala i počas štúdia na vysokej, ktorá bola v centre mesta. Zatiaľ, čo som vyrazila v snehovej chumelici z domu, pri zimáku už bolo všetko roztopené a ja, oblečená ako yeti, som bola všetkým na smiech. Medzi Dúbravkou a centrom mesta bol vždy teplotný rozdiel -2 stupne. A myslím, že to platí doteraz. Odchádzam z Dúbravky v hmle a v meste svieti slnko. Krásna anomália.

Stalo sa aj to, že som na skúšku pre sneženie nedorazila včas. Pri starej pekárni, dnešnom Kauflande, sa autobus začal do kopca šmýkať, až zostal stáť. Občas som mala dojem, že Dúbravka je Klondike Bratislavy.

Mrzí ma, že "Krčma u Husáka" je doteraz zavretá. Končili sme tam všetky naše potulky po Devínskej Kobyle. Pamätám si, že tam visel obraz Gustáva Husáka a rodičia si zas pamätajú, že vychladená "dvanásťka" stála 6 Kčs. Raz sme tu stretli aj pána profesora biológie, ktorý nám porozprával o krásnej a zákonom chránenej kvetene, rastúcej na Dúbravskej hlavici. Žlté hlaváčky a modré poniklece, ktoré chodíme teraz na jar fotiť na Sandberg.

Obchod, kino, hotel

Zo starej Dúbravky zmizli aj malé potraviny "U Duchoňa", ktoré boli na rohu v priestoroch terajšieho miestneho úradu. Sem som chodievala ešte s kočíkom a môj syn si pamätá, že mu pani pokladníčka vždy dala lízatko. V tom čase som kočík nechávala stáť ešte pri pokladni!

V starej Dúbravke bolo kedysi vedľa hasičov aj kino. Chodievali sme tam zo základky na povinné predstavenia vojnových filmov - Bitka o Sokolovo, Bojovali za vlasť a podobne. No kino išlo s dobou, a tak som tam videla aj film Horúčka sobotňajšej noci a komédiu Blázni zo štadióna.

V Dúbravke som dokonca začala aj pracovať. Vždy som inklinovala k hotelierstvu, takže som sa po promócií zamestnala v hoteli D'Alfonz. Hotel bol zaujímavo postavený, veľká oválna kongresová sála, bar, reštaurácia a ubytovacia časť. Vedľa dokonca fungoval i tenisový areál s tenisovou školou. Ten, bohužiaľ, chátra, aj keď by to bol krásny priestor na športovisko uprostred prírody.

V hoteli som pracovala asi dva roky, organizovali sme spoločenské akcie, svadby, narodeniny či Silvestre. V týchto priestoroch začínala kedysi aj TV Markíza, neskôr ju kúpili Saleziáni a dnes je to už domov seniorov.

V Dúbravke sme zostali bývať dodnes. Myslím, že nám ju môžu závidieť. Je to sebestačné sídlisko obklopené lesmi a ja tu mám na čo spomínať. Nikdy by som nemenila!

Za stavbu Lurdskej jaskyne v Dúbravke poslal bývalý režim farára do väzenia

Pred Vianocami požehnali Lurdsnú jaskyňu

Text: Lucia Marcinátová

Bývalý režim poslal niekdajšieho dúbravského farára za stavbu Lurdskej jaskyne do väzenia. Miesto na Brižitskej je dodnes miestom modlitieb a stíšeni. Od leta prechádzalo rekonštrukciou.

Vlani týždeň pred Vianocami niekto rozbil sochu Panny Márie Lurdskej, tento rok krátko pred sviatkami dúbravský farár Miroslav Bederka požehnal obnovené sochy Panny Márie Lurdskej a sv. Bernadety i celý areál pri Kaplnke Ružencovej Panny Márie. Kaplnka na Brižitskej je národnou kultúrnou pamiatkou. Na Vianoce a sviatky tak bolo miesto zastavení, stíšeni a modlitieb opäť prístupné. Dúbravský farár Miroslav Bederka po komornom požehnaní 8. decembra, ktorý je v cirkevnom kalendári dňom slávnosti Nepoškvrneného počatia, povedal, že na jar by chcel slávnosť zapakovať, aby ľudia mohli prežiť radosť a spoločne sa tešiť z obnovy.

Rekonštrukcia v areáli národnej kultúrnej pamiatky prebiehala od leta, financovala ju farnosť BA-Dúbravka.

Jaskyňa z milodarov

Pred Lurdskou jaskyňou, ktorá je kópiou Jaskyne zjavenia z francúzskych Lúrd, je tiež nová informačná tabuľa. Približuje príbeh zjavenia z Lúrd a aj Lurdsjú jaskyňu v Dúbravke. Vystavaná je z lomového kameňa a zapustená do svahovitého terénu. V jaskyni je umiestnená socha Panny Márie Lurdskej. Dozvedáme sa, že iniciátorom stavby jaskynky v Dúbravke bol farár Štefan Benčat, ktorý v Dúbravke pôsobil od augusta roku 1947 do júla 1950. Stavba vznikla vďaka milodarom a Lurdsjú jaskyňu potom požehnal aj doktor teológie Michal Krovina. Vtedajší režim nevítal aktivitu dúbravského farára Štefana Benčata a za stavbu jaskynky skončil vo väzení, kde strávil jeden a pol roka (1950 – 1951). Vďaka informačnej tabuli zisťujeme, že Štefan Benčat sa k Lurdskej jaskyni vrátil v roku 1988, bol rád, že dobré dielo pretrvalo a je navštevované.

Vandali aj požiar

Lurdská jaskyňa bola viackrát poškodená vandalmi a aj požiarom. Vlačjšie poškodenie sochy Panny Márie Lurdskej pred vianočnými sviatkami pobúrilo, ozývali sa Dúbravčania aj obyvatelia zo Slovenska, ponúkali pomoc.

Nakoniec mal smutný vianočný príbeh šťastný koniec. Lurdská jaskyňa neostala bez sochy. Sochu Panny Márie Lurdskej daroval pre Dúbravku Trnavčan, Radovan Slovák ešte pred Štedrým dňom tak opäť stála v jaskyni pod kaplnkou a miesto opätovne „načúvalo“ prichádzajúcim, žiarili zapálené sviečky, vidieť bolo priateľov, susedov, Dúbravčanov.

Povešť o zjavení v korune stromu

Dúbravčan a dlhoročný sprievodca Milan Peško priblížil aj povesť, ktorá je spätá s jaskyňou pod Kaplnkou Ružencovej Panny Márie a obrazom zjavenia. Vrátil sa do čias, keď bola Dúbravka obcou, ktorá nemala vlastného farára a omše chodil slúžiť farár z Devína pešo cez svah Devínskej Kobyly. Dúbravský pastier raz prechádzal okolo planej hrušky a v korune stromu sa mu zjavila Panna Mária. Zvestovala mu posolstvo a požiadala ho, aby ho vyrozprával kňazovi, ktorý chodí slúžiť do Dúbravky. Pastier tak urobil. Farár z Devína mu však neveril a pastiera poslal späť do Dúbravky.

Krátko nato však farár náhle oslepol. Začal cítiť, že to bol trest za nevypočutie pastiera. Padol na kolená a začal sa modliť. Po kolenách sa vydal na cestu z Devína do Dúbravky. Cestu dobre poznal aj poslepiečky, keď sa však blížil do Dúbravky, zrak sa mu náhle vrátil. Táto zvesť o pastierovi, zjavení Panny Márie na strome, ale aj o neveriacom devínskom farárovi a jeho oslepnutí, sa rýchlo rozchýrila a do Dúbravky začali smerovať pútnici s prosbami i podákovaniami.

Dúbravka sa tak postupne stala uctievaným pútnickým miestom a bola by aj dnes, napríklad tak ako Mariánka, no komunisti to chceli zastaviť, čo sa im aj podarilo,“ dodal Milan Peško na záver rozprávania.

Lurdská jaskyňa v Dúbravke

Ide o kópiu Jaskyne zjavenia z francúzskych Lúrd, pútnického mestečka v Pyrenejach, známe mariánskym zjavením v roku 1858.

Iniciátorom Lurdskej jaskyne v Dúbravke bol vtedajší farár Štefan Benčat, ktorý v Dúbravke pôsobil 1947 -1950, za stavbu a ideu skončil na jeden a pol roka vo väzení.

Slovensko je na mape akoby postavené na hlavu

Tlačová chyba na starej mape

Najstaršie zachované samostatné kartografické zobrazenie Uhorska, a teda aj Slovenska, pochádza z prelomu stredoveku a novoveku. Táto mapa – v odborných kruhoch nazývaná Lazarova mapa (podľa autora, ktorý bol tajomníkom ostrihomského arcibiskupa) – bola vydaná roku 1528 v nemeckom Ingolstadte pod názvom Tabula Hungariae. Lazarova mapa je svedectvom toho, že územie dnešného Slovenska patrilo k najurbanizovanejšie časti Uhorského kráľovstva, bolo jeho dôležitou hospodárskou a kultúrnou základňou.

Podľa politického a hospodárskeho významu, právneho postavenia a funkcie možno na Lazarovej mape rozlíšiť tieto druhy sídel ležiacich na Slovensku: slobodné kráľovské mestá – 16,

mestá – 12, mestečká – 83, dediny s kostolom – 92, dediny bez kostola – 58, hrady – 25, kláštor – 1 a dve sídla, ktoré sa nedajú klasifikovať. Sídelnú sieť Slovenska na mape tvorí spolu 289 sídel, čo je však iba asi 8 % všetkých sídel na Slovensku koncom stredoveku.

Na prvý pohľad nápadnou zvláštnosťou tejto mapy je jej zlá orientovanosť, Slovensko je totiž akoby postavené na hlavu. Možno to vysvetlíť tým, že Lazarov rukopis, zhotovený ešte roku 1513, pravdepodobne nemal orientačné údaje, preto Georg Tannstetter, ktorý

mal najväčší podiel na jeho úprave a vydaní, ho orientoval podľa Dunaja. Pod vplyvom vtedajších predstáv, ktoré tok Dunaja zjednodušovali v tom zmysle, že tečie od západu na východ, sa zrejme dopustil chyby, takže mapa je otočená o vyše 45 stupňov doľava.

Mapa nemá ani jednotnú mierku, čo svedčí o použití rozličných mapových podkladov. Približná mierka je 1: 1 093 000. Jediný zachovaný exemplár najstaršieho nemeckého vydania, uložený v Maďarskej krajinskej knižnici, je kolorovaný. Reliéf je na mape zobrazený tzv. kopčekovou metódou, ktorá sa používala ešte aj v 18. storočí. Dobre sú zakreslené vodné toky, a to najmä Dunaj a jeho charakteristické ohyby pri Vacove. Na mape sú zobrazené aj štyri vodné plochy, z nich najväčšia je v priestore terajšej Zemplínskej šíravy, vtedy to však bola mokraď.

Situovanie sídel zväčša zodpovedá skutočnosti. Pre ich rozloženie na mape je charakteristická koncentrácia pri cestách nadregionálneho významu, najmä pri komunikáciách diaľkového obchodu. Z toho možno usudzovať, že Lazarova mapa bola určená predovšetkým pre obchodníkov. Sídla sú zaznačené pomocou dvojakých značiek: jednoduchých a zložitých. Ako jednoduché značky slúžia krúžky, dodnes používané v modernej kartografii na označenie sídel. Zložité značky sa skladajú z dvoch prvkov, a to z krúžku a obrázka. Krúžok udáva zemepisnú polohu sídla, obrázok vyjadruje jeho kvalitu, čiže funkciu

a postavenie v hierarchii sídel. Obrázky sú stvárnené individuálne, prevažne zobrazujú vežovitú stavbu – kostol. Niektoré sú zložitejšie,

zobrazujú mestské hradby, obytné a sakrálne stavby, napríklad v prípade Prešporka aj vežový dom. Majú teda podobu akýchsi miniatúrnych vedút. Za zmienku stojí, že v nemeckom názve Prešporka je tlačová chyba -- namiesto správneho Prespurg je uvedené Prespnrg – čo však hodnotu raritnej mapy nijako neznižuje.

Podľa knihy Vladimíra Segeša Prešporský pitaval

Pri starom kostole vidieť už dvanásť krížov

Alej zreštaurovaných krížov rozšírená

Vedeli ste o tom, že Dúbravské múzeum má stálu expozíciu v exteriéri? Ide o inštaláciu kovových krížov na cestičke ku Kostolu sv. Kozmu a Damiána, ktorá tu pribudla pred zhruba dvomi rokmi. Nedávno ju rozšírili o ďalšie tri zreštaurované kríže. Jeden z nich tu už bol kedysi osadený, niekto ho však poškodil, zlomil. Potreboval tak opravu.

Kovové kríže, ktoré môžeme dnes obdivovať neďaleko starého dúbavského kostola, sa našli v okolí dúbavského cintorína. Jeden Dúbavskému múzeu daroval bývalý miestny poslanec Andrej Guzy. „Celá expozícia vznikla na podnet seniorov Denného centra 1 a Dúbavského múzea. Zrodil sa tak projekt Alej krížov, ktorých je v súčasnosti 12,“ priblížil Ľubo Navrátil, vedúci oddelenia kultúry. „Kríže pochádzajú z prelomu 19. a 20. storočia, niektoré sú z obdobia po prvej svetovej vojne. Sú bohato zdobené dekoratívnymi odliatkami.“

Vedúci oddelenia dodáva, že projekt krížov, ktoré patrili a slúžili pomníkom na cintoríne, ich zachránil napríklad pred ich budúcnosťou v zberných surovinách.

Dva z dvanástich krížov vynikajú tým, že sú kované, jeden z nich upúta secesným podaním a majstrovskou kováčskou prácou s mosadznou hlavou ukrižovaného Ježiša. Tento kríž dotvára lampášik z kovaného železa.

O zrekonštruovanie krížov sa postaral devínsky umelecký kováč Igor Čierny, spolu so synom Adamom, akademický sochárom. „Kovové pomníky majú okolo sto rokov, niektoré boli značne poškodené a vyžiadali si v prvom rade demontáž ozdobných častí, odstránenie a rekonštrukciu statických prvkov, odstránenie hrubých nečistôt a starých náterov, konzervovanie, výrobu základovej dosky, pri kovanom kríži aj výrobu vsadenej kovovej lucerny a doplnenie chýbajúcich častí. Až po týchto úkonoch sme kríže opätovne skompletizovali a natreli troma špeciálnymi nátermi,“ hovorí umelecký kováč.

Počas sviatočných dní či vianočných prázdnin sa dajú obzrieť kríže, ktoré lemujú cestu ku chrámovému portálu Kostola sv. Kozmu a Damiána.

(lum)

RADA ROZRÁŽAM NAŠE “BUBLINY” A PRENIKÁM MEDZI ĽUDÍ, POLITIKOV, LÚZROV, NÁCKOV I SUDCOV

Bojím sa predstaviť si Slovensko o päť rokov

Zhovárala sa Lenka Hamšíková

Svojou odvahou, zvedavosťou a jedinečnou tvorbou nastavuje zrkadlo spoločnosti. ZUZANA PIUSSI, významná slovenská režisérka, dokumentaristka, pôvodne Dúbavčanka. Vzťah justície a politiky na Slovensku je jednou z jej kľúčových tém. Prostredníctvom rôznych autentických a reálnych príbehov pomenováva, v akom stave sa Slovensko nachádza. Divákovi názor nevnučuje, ale povzbudzuje k tomu, aby si ho urobil sám na základe pomenovaných udalostí, ktoré sú krutou realitou nielen protagonistov filmov.

Vyrastali ste s rodinou v Dúbavke, aké máte na ňu spomienky?

V Dúbavke som vyrastala od svojich troch rokov a žila som tu až do 20-tich. Bývali sme v starej časti Dúbavky v paneláku s predzáhradkou. Bolo skvelé, že sme mohli tráviť čas vonku, pri dome, na záhrade, aj so sestrou sme sa z toho neuveriteľne tešili. Pamätám si na tie časy, keď sme ako malé deti behali a spoznávali rôzne časti a zákutia dúbavského sídliska. Ako sme sa hrali na rôznych betónoch, skákali po potrubíach, objavovali bunkre. Myslím,

že to boli partizánske skrýše, hovorili sme tomu jaskyne. S kamarátmi sme sa veľa hrali a boli sme stále spolu vonku. Toto je niečo, čo už ja neviem dať svojim deťom. Pred pár rokmi som bola v Dúbravke na jednej akcii, hrala tam moja sestra so svojou kapelou Živé kvety. (festival na Fedákovej Spomienka na Deža pozn.red.)

Aký máte vzťah k Bratislave?

Mám k nej silný vzťah už od detstva. Mám pekné a živé spomienky spojené aj s mojím dedkom, ktorý nám často rozprával príbehy o Bratislave. Oboznamoval nás o rôznych miestach, bratislavských zákutiach, domoch, kto, kde býval. Aké významné osobnosti, umelci, sochári, v akých častiach, domoch žili. Aj vďaka týmto zaujímavým príbehom som si k nášmu mestu vybudovala hlbší vzťah. Preto sa ma napríklad citlivo dotýka, čo sa v Bratislave posledné roky deje.

Čo môžu bežní ľudia urobiť pre to, aby mohli zasiahnuť voči hrubým a necitlivým zásahom v meste?

Určite je potrebné zúčastňovať sa miestnych zastupiteľstiev, kde sa prejednávajú a schvaľujú všetky dôležité veci. Treba sa informovať, pýtať sa, ozývať sa. Veľmi dôležitým dokumentom mesta, ktorý treba tiež sledovať - najmä v období jeho otvárania k potenciálnym zmenám - je územný plán mesta. Tento dokument rieši komplexne funkčné využívanie územia, schvaľuje a usmerňuje, kde sa smie a nesmie stavať. Viem, že všetky tieto "kontrolné" aktivity sú veľmi časovo náročné a pre bežného človeka to nie je jednoduché. V praxi sa dokonca stáva, že sporné záležitosti, ktoré ľudí zaujímajú, bývajú v prerokovaní zastupiteľstiev väčšinou ako posledný bod pod názvom "rôzne". Stretnutie môže trvať kludne aj päť hodín, a až v samotnom závere sa prediskutuje to, čo je akoby najdôležitejšie. Sama som takto strávil neuveriteľne dlhý čas na zastupiteľstvách čakaním na bod "rôzne" v rámci natáčania udalostí do mojich filmov. Veľakrát sa takto ľudia, verejnosť, účelovo odrádza a vyčerpáva. Treba ale vydržať, byť trpezlivý a nenechať sa odradiť.

Už osem rokov bývate v Čechách, ale stále sa do Bratislavy vraciate. Ako ju vnímate?

Bratislava je odrazom ľudí, ktorí v nej vládnu. Všetko je to o ľuďoch. Musím priznať, že tieto zmeny vnímam dosť negatívne. Napríklad centrum mesta - nové Nivy, nové administratívne budovy, mrakodrapy, ktoré v tejto časti mesta rastú ako huby po daždi, nie je to architektúra ktorú budú obdivovať ďalšie generácie. Bude to naša hanba. Často si kladiem otázku, čo pekné sme postavili, čo po nás zostane. Pripadá mi to tak, že keď má niekto zakúpenú nejakú parcelu, tak automaticky ju ťahá do obrovských výšok, aby čo najviac z daného priestoru vytiahol. Akoby tieto zásahy nikto nekontroloval a neposudzoval komplexne ako celok. Dokonca aj niektoré nelegálne stavby či výstavby, ktoré neprebiehajú v súlade so schváleným stavebným procesom, sú postihované tak nízkymi sankčnými pokutami, že nie sú v podstate nijako obmedzujúce. Štát i mesto sú slabí. Dobré zákony, ich presadzovanie a dodržiavanie je silou štátu. Príkladom takejto rýchlej a nepremyslenej výstavby sú aj Vinohrady v Rači. Vyrúbali sa krásne vinice, postavili sa domy s pekným výhľadom na Bratislavu. Potom sa výstavba posunula ešte ďalej a postavili sa nové domy, ktoré zabránili výhľadu tým pôvodným. A toto je tá nelogickosť. Každý si postaví to svoje a nehľadí na toho druhého. Je to princíp akoby našej spoločnosti. Myslieť iba na to svoje. V Prahe, v ktorej žijem, by si až takéto prešľapy developeri či mestskí zastupitelia nemohli dovoliť.

Aké sú vaše spomienky na divadlo Stoka?

Divadlo Stoka bol zázrak. V určitom čase 90-tych rokov sa stretli zaujímaví šialenci a chceli spolu tvoriť. Stoka ma v tomto mojom mladom veku významne formovala, pootvárala v hlave všetky „šufličky“, ktoré boli zatvorené.

Čo vás baví na dokumentovaní politických tém?

Demokracia môže fungovať iba vtedy, keď čo najviac ľudí vedome participuje na veciach verejných. Moje filmy sú vždy takou výzvou a ukážkou toho, kde tá starostlivosť chýba. Vo svojej podstate som veľmi zvedavý človek a v tej politike mám príliš veľa otáznikov. Chcem sa prirodzene dozvedieť viac do hĺbky. Keď mám nejaké otázky, cez kameru ich spoznávam a odkrývam.

Tematika tvorby v danej politickej i justičnej oblasti je dosť citlivá, pre niekoho určite aj provokatívna. Ako v našom prostredí, vo veľmi vypätom období, môžete robiť takéto náročné i kontroverzné filmy?

Áno, je to náročné. Podpora médií je pre tvorbu aj šírenie filmu veľmi dôležitá. Ja nemám veľkú mediálnu podporu a propagáciu. Napríklad pri filme od Fica do Fica sme nedostali žiadnu podporu, ani finančnú ani mediálnu. Tento film musel vznikáť akoby na kolene. Keď sme neskôr dokázali zaplatiť aj kiná, cinema, tak tie nakoniec film odmietli premietať. Neskôr som sa dozvedela zo zákulisia, že boli veľké politické tlaky, aby sa to nepremietalo. V tom čase nám veľmi pomohol svet online-u, a tak sa film medzi ľuďmi šíril touto virálnou cestou.

Dlhé roky pozorujete, dokumentujete slovenskú politickú scénu, rozloženie a stratégiu moci, vnímate jej vplyv i dopad na rôzne vrstvy spoločnosti - na samotných politikov, bežných ľudí, súdny systém. Ako by ste tento vývoj charakterizovali?

Stále viac víťazí antisystémová politika. Zanikajú tradičné strany, nahradili ich „s.r.o.čky“ s populistickým programom. Pred voľbami politici pomenujú korupciu, potrebu odpolitizovať justíciu, políciu, prokuratúru. Po voľbách si dosadia svojich prokurátorov, vyšetrovateľov. Je to systém „našich ľudí“ a zmení sa iba „farba“ moci. Mňa osobne teraz najviac sklamalo rozkradnutie covidovej pomoci cez schránkové firmy. Ide to veľmi zlým smerom a ja sa obávam, aby sme aj my neskĺzli na cestu Poľska alebo Maďarska.

V roku 2011 ste nakrútili film Nemoc tretej moci, v ktorom ste sa zaoberali stavom slovenského súdnictva za čias Harabina. Pre tento film ste čelili dokonca aj žalobe kvôli porušeniu dôvernosti ústneho prejavu a hrozil vám trest až dva roky nepodmienečne. Ako ste sa s tým vysporiadali?

Mne pomohol v tejto veci práve ten zákon 363 (smiech) a určite to bol v neposlednom rade aj mediálny tlak, ktorý prišiel nielen prostredníctvom petície s takmer 3000 podpismi, ale bol to aj mediálny tlak z Čiech. Zastal sa ma samotný knieža Karol Schwarzenberg, ktorý bol v tom čase český minister zahraničných vecí. Urobil to sám bez toho, aby som ho o to požiadala.

Myslíte si, že keby nevznikol tento mediálny tlak, naozaj skončíte vo väzení?

Je to možné.

Po desiatich rokoch od natočenia filmu Nemoc tretej moci sa vraciate k téme justície s filmom Očista. Je tu ukázaný časový sled udalostí po posledných voľbách od roku 2020 i po prebiehajúcich súdnych reformách. Mala by nastať tá dlho očakávaná očista. Ako to vnímate?

Týmto filmom som chcela ukázať snahu o očistu justície, ktorú naštartovala nová vláda, sledovala som sudcov, ktorí sa o reformy dlhodobo usilujú a tiež dva prípady obyčajných ľudí, ktorým súdy zničili pár rokov života. Zároveň sme chceli naštartovať o justícii diskusiu. Je potrebné a dôležité o týchto veciach diskutovať. Jednu z hlavných protagonistov filmu Janku Javorkovú - bývalú žeriavničku z Ružomberka, teraz už dôchodkyňu - nezmyselne zažaloval oligarcha Milan Filo vo výške 300-tisíc eur. Ústavný súd uznal až po neuveriteľných skoro siedmich rokoch za pravdu, že Janke Javorkovej boli porušované práva a dal jej odškodnenie vo výške 2000 eur. Každé pojednávanie bolo z absurdných dôvodov odročené a súd sa ťahal ne-skutočne dlho. Takto súd šikanoval ženu na dôchodku a sudkyňa v tejto veci vôbec nepojednávala. Robila iba prietahy a ľudia - daňoví poplatníci - tento marený proces nepriamo zaplatili. Zaplatili za pochybenie, nečinnosť a šikanu jednej sudkyne. Zároveň treba k tomu povedať to najdôležitejšie. Daná sudkyňa po takomto marení výkonu svojej funkcie pokračuje ďalej vo svojej sudcovskej práci bez akýchkoľvek napomenutí či dôsledkov. Vôbec sa jej tento verdikt nedotkol. Nevie, či by nebolo dobré, aby sa justícia zmenila aj tým spôsobom, že sudca, ktorý pochybí, aby to aj reálne pocítil a prijal možno aj osobnú zodpovednosť za svoje rozhodnutie. O justícii treba veľa hovoriť, veľa diskutovať. Preto sme pridali k premietaniu filmu Očista aj stretnutia sudcov otvorených pre diskusiu k návrhom riešení, nápravám a zodpovedaniu otázok, ktoré verejnosť zaujíma.

Čo si myslíte, kam sa posunie Slovensko za päť rokov?

Bojím sa tejto predstavy. Ako pozorujem, čo robí strach s ľuďmi, myslím si, že celé to pôjde do toho "Orbánovského" modelu. Ľudia sa k sebe správajú hrozne, sú k sebe nenávistní, rozdeľujú sa, vytráca sa dialóg. Ľuďom chýba vcítenie sa, empatia, a to je základ zdravej spoločnosti. Chýba aj prijatie názoru druhého a chuť si ho vôbec vypočuť. Mňa napríklad veľmi zaujíma, keď má niekto iný názor. Pýtam sa bez hodnotenia a dávam človeku priestor, aby ma presvedčil o svojom - inom - názore, ako mám ja. Demokracia je práve o tom, že budeme diskutovať. Zmysel je otvárať sa iným pohľadom, potom človek viac chápe a menej pohŕda druhými. Momentálne ľudia žijú v strachu o svoje zdravie. Želala by som si, aby tento strach pominul.

Čo sa vám páči na vašej práci?

Musím povedať, že je pre mňa samotné natáčanie a strihanie filmu stále radosťou. Pri natáčaní pracujem s ľuďmi, ale pracujem aj sama. Vďaka filmu spoznávam rôzne iné svety. Ľudia obyčajne žijú v bublinách, ja ich rada rozrážam, prenikám medzi ľuďmi, politikov, lúzrov, náckov, i sudcov.

Tá pravá inšpirácia do nového roku

Prvé januárové dni sa síce nesú v znamení predsavzatí, no motivácia často po pár dňoch vyprchá a spadneme opäť do zabehnutých koľají. Preto nie je zlé inšpirovať sa občas tou správnou literatúrou a hľadať pomoc práve v nej. V Miestnej knižnici Dúbravka sme vám vybrali tri tituly, ktoré toto zadanie spĺňajú.

NARCIZMUS – Andrea Heretiková Marsalová a Anton Heretik

Je narcizmus fenoménom modernej doby alebo sprevádza človeka počas celej histórie? Kde sú jeho hranice a ako vyzerá zdravá a nezdravá forma tohto čoraz častejšieho fenoménu? Odpovede na tieto i ďalšie otázky, a aj možnosť zmerať si vlastný narcizmus, prináša kniha manželov – psychiatričky Andrey Heretikovej Marsalovej a psychológa Antona Heretika. Venujú sa narcizmu u politikov, mediálne známych osobností a neobídu ani vás.

HLBOKÁ PRÁCA – Cal Newport

Všetci to poznáme. Tie chvíle, keď niečo skutočne potrebujeme urobiť, ale naša myseľ blúdi. Dnešná doba nám ponúka toľko podnetov, že sústrediť svoje myšlienky iba jedným smerom je nespĺniteľná úloha. „Hlboká práca“ je schopnosť zamerať sa na kognitívne náročnú úlohu bez rozptyľovania sa. Titul od profesora Cala Newporta vám pomôže zlepšiť sa v tom. A tak vám ostane aj viac času na oddych miesto večnej prokrastinácie.

ZAČÍNAME – Tom Vanderbilt

Kedy skúsiť nové hobby, keď nie teraz? Nikdy nie je neskoro naučiť sa niečo nové a Tom Vanderbilt je na túto tému expertom. Vstupom do dospelosti prestávame skúšať nové veci a radšej sa zažívame v pohodlnom kútiku bežnej rutiny. Ako to zmeniť? A čo takáto zmena prináša? Kniha amerického novinára vám poradí, ako si nájsť tú ideálnu voľnočasovú aktivitu a aj ako sa jej držať v hektickom víre života.

Veronika Frtúsová

Krátko zo športu

Odložené súťaže

Začiatkom decembra sme mali spoznať postupujúcich i vypadávajúcich v súťažiach bedmintonu. Z dôvodu aktuálnej pandemickej situácie a novoprijatých opatrení od vlády, ktoré vstúpili do platnosti od 22. novembra, sa Slovenský zväz bedmintonu rozhodol pozastaviť všetky plánované súťaže.

V hre mali byť aj dve družstvá Dúbravského bedmintonového klubu. Prvé družstvo malo bojovať o postup do Extraligy a druhé o zotrvanie v tretej lige. Situácia bol rovnaká aj v polovici decembra. Preto ŠTK rozhodla, že súťaže sa uskutočnia po uvoľnení opatrení v prvom štvrtroku.

(pej)

Kamerový systém

Slovenský zväz ľadového hokeja realizuje už dávnejšie Centrálny systém rozvoja a podpory tréningového procesu mládeže na zlepšenie a skvalitnenie športového zázemia, infraštruktúry a tréningového procesu. A prišiel rad i na domáci ľad HOBY Bratislava v Dúbravke.

Čo to znamená pre klub, nám povedal jeho športový riaditeľ Branislav Semančík:

„Súčasťou realizovaného procesu je aj inštalácia a využívanie jednej kamery na snímanie výlučne ľadovej plochy. Bude to len výhradne iba počas klubových tréningových jednotiek a hokejových zápasov. Vďaka inštalácii tejto kamery bude už aj z dúbravského zimného štadióna možnosť sledovať live stream z jednotlivých domácich stretnutí. Ďakujeme STaRZ-u a SZLH za inštaláciu zväzovej kamery na našom domovskom zimnom štadióne.“

(pej)

Guliar Šula zvíťazil v Olomouci

Slovenským juniorským guliárom sa darilo ku koncu roka v Olomouci na 21. ročníku medzinárodného halového Vianočného vrhačského mítingu Víťazom sa stal Dúbravčan, Karel Šula ml, ktorý prekonal 18 metrov, zvíťazil výkonom 18,08 m z poslednej šiestej série, druhý slovenský juniorský guliar Milan Haborák ml. dosiahol vo štvrtom pokus 17,90 m a skončil druhý. Osemnásťročný Šula, ktorý v tomto roku reprezentoval na juniorských MS aj ME (na oboch podujatiach 17.), štvrtý raz v kariére prekonal 6-kilovou guľou métu 18 metrov. Za absolútnym osobným rekordom 18,45 z 23. júna 2021 v Brne zaostal len o 37 cm.

Mladý Šula potom ešte štartoval aj v súťaži mužov vo vrhu 7,26 kg vážiacej guľou. Dosiahol 16,25 m a obsadil druhú priečku za Čechom Vladislavom Tuláčkom (18,37 m).

(red)

Dúbravka varí s Vojtom Artzom

Po sviatkoch zľahka a sladko

Netradičný tip na ľahké jedlo i fašiangovú dobrotu? Šéfkuchár, prezident Slovenského zväzu kuchárov a cukrárov, Dúbravčan VOJTO ARTZ, dnes pripravil dva recepty, s jedným si trochu vydýchnete po vianočných plných stoloch, s druhým sa pripravíte na fašiangy.

Orientálny šalát zo šošovice a bulguru s karamelizovanou cibuľkou

Počet porcií: 4

Obtiažnosť: *

Čas prípravy: 40

Čo potrebujeme:

Na prípravu šošovice:

200 g suchej šošovice typu Puy alebo Beluga

1/2 ČL drvených koriandrových semiačok

1/2 ČL mletého kardamomu

1/2 ČL mletej alebo drvenej rímskej rasce

na špičku noža mletej škorice

3 drvené klinčeky

Na prípravu bulguru:

200 g bulguru

1 ČL soli

500 ml vody

Na prípravu cibule:

4 stredne veľké cibule (cca 600 g), ideálne červené

50 ml olivového oleja

Na dokončenie:

veľká hrst petržlenovej vňate

1 ČL citrónovej kôry (je možné ju vynechať)

1 PL citrónovej šťavy

1 PL olivového oleja

soľ podľa potreby

1. Prebratú a umytú šošovicu zalejeme vodou, pridáme koreniny a privedieme k varu. Stíšime plameň a varíme približne 20-30 minút, kým šošovica zmäkne. Uvarenú šošovicu precedíme.
2. Uvaríme bulgur - vodu necháme zovrieť, osolíme a vsypeme bulgur. Varíme prikryté na stredne silnom plameni približne 5 minút, potom plameň vypneme a bulgur necháme pod pokrievkou napučať. Hotový bude približne o 15-20 minút.
3. Medzitým opražíme cibuľu, aby bola zlatistá a chrumkavá. Cibule pozdĺžne prekrojíme na dve polovice. Každú nakrájame na tenké polmesiačky. V panvici na rozohriatom olivovom oleji a na stredne silnom plameni opekáme cibuľu za občasného miešania do- vtedy, kým zozlatne. Polovicu cibule si odložíme na ozdobenie.
4. Počas prípravy cibule nasekáme petržlenovú vňať na drobno a nastrúhame citrónovú kôru.
5. Bulgur zmiešame so šošovicou a polovicou cibule.
6. Vmiešame dve tretiny petržlenovej vňate a citrónovú kôru, dochutíme soľou, olivovým olejom a citrónovou šťavou.
7. Podávame ozdobené opečenou cibuľkou a bielym jogurtom, posypaným drveným čili.

Jogurtový dip s čili :

1 kelímok (250 ml) jogurtu zmiešame s 1 PL olivového oleja, 1 PL citrónovej šťavy, ochu- tíme soľou a čiernym korením. Posypeme čili vločkami.

Smažené tvarohové šišky s kyslou smotanou a marinovanými slivkami

Počet porcií: 4

Obtiažnosť: *

Čas prípravy: 40

Čo potrebujeme:

250 g tvarohu jemného

250 g múky hladkej

1 ks kypriaci prášok do pečiva

3-4 vajcia podľa potreby

70 ml mlieka podľa potreby

30 g hrozienka

30 g cukru

rum

olej na vysmážanie

škoricový cukor podľa potreby alebo cukor zmiešaný s mletou škoricom

250 g slivky mrazené poľené

150 g cukor kryštál trstinový

25 ml slivovice

1 ks badián

250 g kyslá smotana

1 ks vanilkový lusk + cukor podľa potreby (alebo vanilínový cukor)

1. Kyslú smotanu ochutíme cukrom, zrnčkami vyškrabanými z vanilkového struku a starostlivo rozmiešame na hladký krém.
2. Mrazené slivky necháme pozvoľna rozmraziť .
3. Do panvice dáme cukor a na miernom príkone ho roztavíme na svetlý karamel.
4. Potom ho zalejeme troškou vody, pridáme badián, a rozvaríme.
5. Do vlažného karamelu pridáme rozmrazené slivky, slivovicu a necháme marinovať. Kúsky sliviek nesmieme úplne rozvariť.
6. V medzičase si pripravíme tvarohové šišky. V miske zmiešame tvaroh, múku, vajcia, mlieko, prášok do pečiva, a hrozienka namočené v rume aj s nálevom. Všetko spolu vymiešame na hladké cesto.
7. Do kastrólika nalejeme olej a zahrejeme asi na 150°C.

8. Čajovou lyžičkou odkrajujeme cesto a vkladáme do oleja.
9. Správnu teplotu si vyskúšame najskôr na jednom kúsku. Haluška sa musí pomaly smažiť. Vo vnútri má byť presmažená a na povrchu mať hnedastú farbu.
10. Usmažené kúsky necháme odkvapkať na papierovej utierke a následne ich ešte za tepla obalíme v škoricovom cukre.

Aký bol rok 2021 v dúbravskej kultúre? Aké novinky priniesol?

Úlet divadelný aj remeselný

Text: Veronika Frtúsová

Nebol to rok ľahký a nejednému z nás dal poriadne zabráť, no aj napriek premenlivým pandemickým situáciám a covidovým opatreniam sme si čo-to z kultúry vychutnali a priniesli aj nové myšlienky a nápady.

V Dome kultúry Dúbravka bolo v prvých mesiacoch roka ticho (samozrejme okrem testovacích víkendov) no s prichádzajúcou jarou a lepšími číslami sa živá kultúra začala prebúdať zo spánku druhej vlny Covidu-19.

Už v máji sme vám priniesli napríklad svetové šansóny v podaní speváčky Andrey Zimányiovej, pri ktorých sa mnohí kultúrne vyhladnutí okoloidúci pristavili a pospevovali si s nami. Súčasne sme však pripravovali inú väčšiu akciu, experiment, ktorý si za cieľ stanovil priviesť do domu kultúry vlastnú tvorbu a mladých začínajúcich umelcov.

Otvorená výzva, sochy, čerešne a knihy

Projekt Open call, otvorená výzva, prebiehal jeden mesiac a počas neho sa nám prihlásilo viac než desať kreatívnych konceptov, z ktorých sme štyrom poskytli priestor na nacvičovanie a finančný príspevok na scénografiu a kostýmy. Začalo sa plánovanie skúšobných procesov a s prvými skutočne teplými dňami sme priniesli Dúbravský festival remesiel spojený s Čerešňovým juniálesom.

A veru to tu žilo – vrčali motorové píle vytesávajúce z obrovských kusov dreva umelecké diela, Dúbravčania sa mohli pozeráť na ruky umeleckých drotárom, drevorezbárom, poobzerať krásnu keramiku či prútené výrobky. Tradične sme ochutnali čerešňovú štrúdlu, ocenili ľudové tance a strihali čerešňový stravec.

Mnohí zabúdili aj na hádam najväčšiu knižnú burzu v Bratislave, kde sme stovkám vyradených kníh z Miestnej knižnice Dúbravka hľadali nový domov.

Úlet pre šikovné ruky

Popri tom všetkom sme aj občanov sčítavali a pripravovali kultúrne leto spolu s našim dlhoročným denným letným táborom Úlet. Stodvadsať detí si s lektormi keramiky, šikovných rúk, košíkovania, fotografie a divadla užili dokopy štyri týždne plné tvorby, ktorá inšpiruje. Každú letnú stredu sme usporiadali vystúpenia na amfiteátri a nechýbalo ani sedem piatkov s letným kinom pred DKD. Filmy ako S láskou Vincent, Amnestie či Čiara pritiahli desiatky a stovky divákov, ktorí si vychutnávali teplé letné noci exteriérovým premietaním.

Prvé jesenné dni sa niesli v znamení príprav azda najväčšej akcie – Dúbravských hodov a september bol aj úvodným mesiacom premiér prebiehajúcich nacvičovaní projektov Open callu. Divadlo Š.E.M nám predstavilo výsledok svojej niekoľkomesačnej práce – bábkové predstavenie pre dospelých divákov s prvkami hororu skúmajúce strach a jeho pôvod v nás. Veľká červená sála sa premenila na komornú scénu a útroby divadelných priestorov tentokrát neboli divákom skryté, práve naopak.

Po hodoch, na ktorých ste mohli stretnúť zvučné mená ako skupina Hex, raper Majself či Peter Cmorík sme absolvovali ďalšiu premiéru u nás hostujúcich súborov a to Meydl od poľskej režisérky Joanny Gierdal. Meydl je nejasný a súčasne krištáľovo čistý príbeh o rudimentárnom pociťovaní domova. O strate seba samého, hľadaní a nachádzaní, o vojne a jej dopadoch na krehké dospievanie. Modrú sálu na jeden večer ovládol všetkým známy Milan Markovič a svojím nestarnúcim hovorom a politickými glosami priniesol pocit kabaretu všetkým zúčastneným. Covid nás už pomaly dobíhal, ale nevzdávali sme sa, v súlade s opatreniami sme zvládli zorganizovať Lampiónový sprievod a urobiť tak svetelné divadlo desiatkam vytešených detí. Pred Klobásovým festivalom sme stihli odpremiérovať tretí projekt Open callu – História lásky, predstavenie študentov réžie a herectva, ktoré na pozadí svetovej poézie odkrýva dve podobné, no v niečom úplne odlišné vzťahové línie.

Na záver klobásy a betlehem

17. november voňal azda najlepšie zo všetkých dní v roku a každému sa ušla aspoň jedna zo súťažne plnených a následne opekaných klobások. Štvrtú premiéru – bábkové predstavenie Zlatý hrdina pre deti a rodičov sme už pre nariadenia nestihli. Tešíme sa však z toho, koľko sa nám toho aj napriek ďalšiemu roku zovretému vírusom podarilo – napríklad aj pravidelné remeselné krúžky pre deti aj dospelých. A hoci sme nateraz zatvorení, otvorenou ostáva miestna knižnica, ktorá doplnila police stovkami nových titulov a nenechá vás ani v novom roku bez knihy. Pred DKD vám vianočné chvíle spríjemňoval krásny betlehem, práca našich drevorezbárskych majstrov, a svetelná guľa, v ktorej ste si mnohí urobili fotky na pamiatku. Kultúru si každý pestuje v prvom rade sám v sebe a veríme, že vám s tým v roku 2022 budeme môcť aktívne pomáhať. Pretože nie je krajšieho pocitu, ako keď to na Saratovskej 2 skutočne žije.

Žitnoostrovské pastelky sa predstavili v Dúbravke outdoorovou výstavou

Pastelky dielkami vyfarbili plot

Text: Lucia Marcinátová

Aj vy ste si ich všimli? Výstava najlepších prác za 22 rokov medzinárodnej súťaže výtvarnej tvorivosti detí predškolského veku pod názvom Žitnoostrovské pastelky sa dala pozrieť na plote Materskej školy Pri kríži.

Farebná tanečnica s červenou mašľou, mestečko s mnohými vežami a ornamentmi, mamička s bábätkom v brušku, anjel, pestrofarebné vtáky aj ruská dedinka. Veľa tém, veľa farieb, veľa inšpirácií. To to všetko na jednom plote, jednej výstave. Prezrieť sa dala počas prvých decembrových týždňov na plote Materskej školy Pri kríži.

Od cesty na ulici Pri kríži oproti rovnomennej základnej škole tak bolo vidieť dielka z medzinárodnej súťaže Žitnoostrovské pastelky, súťaže výtvarnej tvorivosti detí predškolského veku.

Viac než 20 rokov a krajín

„Ide o výber najlepších diel za 22 rokov súťaže, zúčastnených je viac než 20 štátov,“ priblížila pri inštalovaní exteriérovej výstavy Dagmar Madarásová, odborná metodička zo Žitnoostrovského osvetového strediska v Dunajskej Strede a zároveň koordinátorka podujatia. „Snažili sme sa na výstavu vybrať dielo z každého štátu. Každý rok bol k výstave vydaný katalóg. Výber som teraz koncipovala tak, aby sa na tejto výstave objavili vždy titulky z katalógu.“

Výstava sa tak skladala z 18 bannerov, pričom na každom boli dve diela.

Medzinárodná výtvarná súťaž Žitnoostrovské pastelky vyzýva deti k tvoreniu, tému pri ňom však neurčuje. „Témy detí z rôznych krajín sú podobné,“ hovorí Madarásová. „Často je to rodina, príroda, zvieratá, alebo ja. Deti totiž často kreslia aj samé seba.“

Kým témy malých tvorcov z rôznych krajín sa podobajú, podanie, technika i farebnosť sa líšia. „V technike sú rozdiely viditeľné, napríklad použitie farebnosti pri obrazoch z Ukrajiny, Ruska je úplne iné, Bangladéš je úžasne farebný.“

Výstavy prišli k ľuďom

Do medzinárodnej aktivity sa zapájajú štáty z okolia Slovenska - Poľsko, Maďarsko, Rakúsko, Nemecko, Ukrajina, Srbsko, Rusko, a aj niekoľko krajín z väčšej diaľky – Čína, Kazachstan, Bangladéš.

Výstava, ktorá sa zrodila v Dunajskej Strede, v tomto meste a ani na Slovensku nekončí, putuje ďalej. K videniu bola už aj v Rakúsku, v Bratislave ju inštalovali v Univerzitetnej knižnici. Exteriérovú inštaláciu prvýkrát vyskúšali organizátori práve u nás v Dúbravke.

„Vybrali sme tento formát pre aktuálnu situáciu,“ vraví Madarásová. „Tentoraz sme nevolali ľudí za umením, ale umenie sme priviedli medzi ľudí. Pootvorili sme dvere k tvorbe bezstarostných detských duší od západnej Európy až po východnú Áziu, ktorá je plná radosti, farebnosti a optimizmu.“

Na plote materskej školy si dielka mohli aspoň pozrieť náhodní aj nenáhodní diváci, dospelí, deti, keďže bola inštalovaná na začiatku lockdownu a zákazu vychádzania.

„Možno niekoho inšpiruje,“ dodala na záver tvorkyňa výstavy.

Žitnoostrovské pastelky

Medzinárodná súťaž výtvarnej tvorivosti detí predškolského veku, ktorá sa začala ako celoslovenská súťaž detí predškolského veku v roku 1996.

Súťaž prebieha na dvoch stupňoch, materské školy a základné umelecké školy a v regionálnom kole a ústrednom kole.

Cieľom výstavy je inšpirovať a motivovať detskú výtvarnú tvorivosť a uvedomelé vedenie talentovaných detí predškolského veku.

Výstava priniesla výber najlepších diel za 22 rokov.

Dielka detí do 7 rokov sa dajú posilať do ďalšieho ročníka do 14. februára 2022 - www.osvetads.sk • www.facebook.com/osvetaDS.

Príbehy ľudí, ktorí prežili holokaust a druhú svetovú vojnu

Výstava: Pristaviť sa, prečítať

„A ako sa ti podarilo výstavu priniesť do Dúbravky?“ Dostala som nedávno otázku. „Napísala som im mail a dohodli sme sa,“ priblížila som, ako sa rodila spolupráca s občianskym združením Post Bellum, ktoré stojí za projektom putovnej výstavy s názvom Po druhej svetovej vojne. Teraz stojí výstava v Dúbravke.

Posledná predvianočná nedeľa, no dúbravský vietor silnejší než inokedy. Dul tak, že pomocná ruka navyše sa pri stavaní štyroch veží naozaj hodila. Počas prác na putovných vežičkách sme tak aspoň mohli spoznať „zákulisie“ putovania výstavy s názvom Po druhej svetovej vojne po rôznych mestách Slovenska.

Jej autentické príbehy a podstavu však môžu pred Domom kultúry Dúbravka spoznať všetci. Príbehy ľudí, ktorí prežili druhú svetovú vojnu a holokaust. Autorom portrétov je fotograf Tomáš Halász a grafiky s názvom Bojovník proti fašizmu Matúš Maťátko.

Čítame o žene, ktorá prežila koncentračný tábor Osvienčim-Brezinka a aj pochod smrti, o osude a arizácii vychýreného bratislavského antikvariátu Steiner i o partizánovi v Slovenskom národnom povstaní... Výstava je projektom občianskeho združenia Post Bellum SK. Jej cieľom je dokumentovať a prinášať ľudské príbehy do rôznych miest Slovenska, rôznym generáciám, divákovi. Pri Dome kultúry Dúbravka sa budú dať „prežiť“ do 17. januára 2022.

(lum)

Hľadajú sa pamätníci

Post Bellum vyhľadáva a dokumentuje spomienky pamätníkov na totalitné režimy 20. storočia. Ak máte tip na pamätníka alebo pamätníčku, ktorých príbehy by sme mali spracovať? Napíšte nám na pamatnici@postbellum.sk

PRED DOMOM KULTÚRY STOJÍ BETLEHEM A ŽIARI GULA

Rozsvietili sme to spolu

Text: Lucia Marcinátová

Najskôr bol nápad, úvahy, neskôr rozhovory i časové plány, ako to urobiť. Cieľ však bol jasný - potešiť, priniesť trošku vianočnej atmosféry a najmä ten výnimočný hrejivý pocit spolupatričnosti ľuďom. Tak vzniklo podujatie s názvom Rozsvieťme to spolu pred Domom kultúry Dúbravka.

Nastal mikulášsky podvečer a mestská časť tak počas neho rozsvietila nielen vianočný stromček, originálny dúbravský drevený betlehem, ale aj malé prekvapenie v podobe trojmetrovej svetlenej vianočnej gule.

Slávnostné spoločné rozsvecovanie mohli Dúbravčania sledovať online na sociálnej sieti mestskej časti, zopár divákov sa našlo aj medzi okoloidúcimi.

Postupného vianočného rozsvecovania sa ujal starosta Martin Zaťovič s manželkou a viceprimátorkou Zdenkou Zaťovičovou, s vianočnou piesňou atmosféru vyčarovala Lucia Bačíková, žiačka zo Základnej umeleckej školy Eugena Suchoňa, ktorá podporila podujatie programom.

O spolupráci a podpore hovorila aj Zdenka Zaťovičová. „Práve vďaka spolupráci vznikol aj tento krásny vianočný stromček,“ vravela pri jeho rozsvecovaní. „Svetlá nám tento rok do Dúbravky venovalo hlavné mesto.“

Ďalším príkladom spoločného diela je dúbravský betlehem. Je výtvarom viacerých rezbárov z celého Slovenska. Tvoria ho deväť sôch, každá je iná, no práve aj pre svoju rozmanitosť spracovania tvoria jedinečný celok.

Dúbravský drevený betlehem sa tento rok presťahoval z Dúbravského múzea k Domu kultúry Dúbravka. Pred jeho mikulášskym oficiálnym odhalením a rozsvietením pre neho v

Dome kultúry Dúbravka zostrojili akúsi drevenú chalúpku. Autorom idey betlehemu je vedúci oddelenia kultúry v Dúbravke Ľubo Navrátil.

Ústrednú postavu betlehemu, sv. Jozefa, vyrezal hriňovský „Michelangelo“ Lukáš Ľalík, dúbravský rodák Michal Fratrič vytvoril sochu anjela, „polovičná“ Dúbravčanka Eva Vidla Hulíková pracovala na záhyboch na plášťoch kráľov. Detvan Marian Petrínek je autorom barančeka a ležiacej kravičky. Andrej Janoška zo Žiaru nad Hronom vyrezal Jezuliatko. Sochu Panny Márie a dvoch kráľov vytvoril Ľubo Navrátil, tretieho kráľa stvárnil Braňo Rusnáčik z Trnávky.

Sviatočné osvetlenie neprinieslo len atmosféru, ale aj akúsi nádej, „svetlo“... V Dúbravke bude svietiť do 6. januára 2022. Do Troch kráľov by sa mal dať pred domom kultúry obzerať aj dúbravský betlehem.

Centrum rodiny ďakuje

Máme za sebou druhý rok, ktorý sa do histórie zapíše prívlastkom pandemický. Všetkým priniesol do života zmeny, s ktorými sme nerátali. Aj do života nášho komunitného centra.

Avšak vďaka všetkým našim podporovateľom a dobrovoľníkom, ktorí nám pomáhali počas celého roka, sme nielenže udržali v činnosti pôvodné aktivity, ale pridali sme aj ďalšie, ktoré sme v pláne ani nemali.

Rok 2021 bol pre nás náročný, dobrodružný, dobročinný, ale aj dobrovoľnícky, mládežnícky, rodinný, seniorsky ochranársky, ZERO WASTE aj SWAP, úsmevný, srdečný, ale aj srdcovúci...

Ďakujeme Zurich Foundation, Bratislavský samosprávny kraj, Your-Cause, Dedoles, Magistrát hl. mesta Bratislava, Ministerstvo práce a sociálnych vecí, Mestská časť Bratislava-Dúbravka, Nadačný fond Mercedes Benz pri Nadácii Pontis, Bratislavské dobrovoľnícke centrum, Európsky zbor solidarity, Centrum pre filantropiu, Nadácia Tesco, Bratislavská arcidiecézna charita, Nadácia ZSE, Nadácia Henkel, Nadácia HB Reavis, Lidl Slovensko, Berlin Brands Group a.s., Dentons Europe CS LLP a všetkým darcom, vďaka ktorým kráčame do roku 2022.

Šťastný nový rok.

Púť muža v červenej čiapke s bielou bradou po materských školách potešila

Mikuláš opäť prišiel pod okná škôlkarov

Trochu veršov, trošku melódie, kúsok niečoho dobrého a veľa veľa radosti. Keďže nemohli deti k Mikulášovi, Mikuláš prišiel k nim. A to doslova. Dúbravský Mikuláš zavítal pod okná detí v materských školách. V sprievode svojho pomocníka - starostu mestskej časti Martina Zaťoviča, pozdravil, odovzdal mikulášsky balíček a najmä potešil a urobil zo všedného dňa výnimočný, čarovný.

Každý rok to bývala zábavná a milá púť, plná želaní, piesní, básničiek, darčiekov a radosti. No už vlani pre pandémiu nemohla prebehnúť v tejto podobe, no napriek tomu bola. Prvýkrát mestská časť vyskúšala návštevu Mikuláša pod oknami materských škôl vlani. Tento rok zopakovala rovnaký scenár.

Dvanásť materských škôl, dvanásť rôznych prívítaní, zvykov. Niekde deti čakali Mikuláša na ozaj za oknom, inde na dvore materskej školy. Hoci bola návšteva iná, detská radosť ostala.

Niekoľko mikulášskych i vianočných prekvapení pripravili aj samotné deti materských a základných škôl. Viaceré školy sa zapojili do výzvy Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok, deti vytvorili originálne pozdravy a prekvapenia pre skôr narodených aj v zariadeniach v mestskej časti. Pestrú nádielku tam pred sviatkami odovzdali, aby ňou potešili seniorov v Domove jesene života aj Domove pri kríži.

(lum)

Dúbravčania si pripomenuli kultové miesta a zaujímavosti mestskej časti

Spomienky - Zabiják, besiedka, siete

Text: Lucia Marcinátová

„Už dlhšie som uvažoval nad tým, ako osloviť ľudí v tomto marazme,“ priblížil nám ideu Dúbravčan Patrik Šanko. Na sociálnu sieť v skupine Dúbravka dal výzvu, aby si Dúbravčania spoločne zaspomínali na špecifické miesta v mestskej časti či v Bratislave. „Budem rád, ak mi každý, kto si na niečo spomenie, odpovie. Som pôvodom Staromešťan, ale skúsím sem napísať aj dúbravské špecifiká.“ A takto sa začala rodiť debata na sociálnej sieti, pribúdali príspevky za príspevkom, nie dva, tri, ale desiatky zaujímavých dúbravských miest, tipov, spomienok... Reakcie prekvapili, potešili zároveň. „Výsledok na sociálnej sieti bol nad moje očakávania,“ dodal iniciátor výzvy. Ako prezradil, pracuje ako IT špecialista, výzvou chcel len ľudí zaktivizovať a na svetlo „vyhrabať“ kultové miesta.

Skleník ako predajňa ovocia a zeleniny, diskotéka, diskont aj tuzex, pekáreň Dúbravanka, Kino Odboj zvané aj blecháreň i všiváreň, či naj točená zmrzlina zo stroja. Niektoré z výrazov sa opakovali, vyvolali debatu, priniesli spomienky.

Akúsi samostatnú „kapitolu“ si vyslúžili diskotéky a krčmy. „Zlatá Lipa a diskotéky s Heňom, RM club pri intrákoch v blízkosti otočiska električiek neskôr premenovaný na Casanovu, Royal v Dome kultúry Dúbravka, či „tanečky“ v Labyrinte na rohu Obchodného centra Saratov. Klub, kde ste sa po ceste dolu schodmi, preniesli nielen do víru tanca, ale aj do väzenia, steny boli totiž pomalované väzňami za mrežami v rovnošatách.

„Slonie ucho trčiace z taniera zo všetkých strán,“ zaspomínala Agnes na kultový rezeň z niekdajšej reštaurácie Sloník, dnes Dúbravská piváreň na Gallayovej. V čase Sloníka tu pracoval ako asistent manažéra aj súčasný premiér Dúbravčan Eduard Heger.

Ku kultovým krčmám Dúbravky patrilo aj pohostinstvo U Husáka na Jadranskej s veľkou podobizňou Gustáva Husáka, prezidenta ČSSR, dúbravského rodáka či Hurikán, dnešný Jakšo bar na Hanulovej.

Lahôdky, langoše, zmrzlina

Z obchodov a služieb si Dúbravčania najčastejšie zaspomínali na Brestovku, Polianku, pekárňu Dúbravanka i ESO predajňu, potraviny Duchoň na Žatevnej, lahôdky hore v Saratove.

„Boli perfektné, chodili sme s otcom na pol deci...džúsu,“ prezrádza Zuzana. „Miešal sa tam v nádobách, výborne zákusky tam mali, dobošky, laskonky...“

„Vedľa lahôdok bol zelovoc, kde vždy striedala predavačka, či niekto niečo nepotiahol,“ pridala Jana. V Saratove si Dúbravčania spomínajú aj na zmrzlinu pod schodami či langoše.

„Mojou spomienkou na detstvo je obchod Družstvo na Homolovej,“ dodala Andrea. „Predávali tam točenú pistáciovú zmrzlinu.“ V súvislosti s potravinami na Homolovej, dnešný Kraj, si Roman zaspomínal na vedúceho Aladára, ktorý silno kričal na predavačky.

Miro Markovič pripomenul aj starú poštu vedľa terajšej VÚB banky. „Mali tam automaty na známky a pohľadnice, ako malý som si vždy vypýtal 50 halierov a išiel som si do automatu kúpiť pohľadnicu.“ PNS s pohľadnicami a známky do zbierky bol aj vedľa dnešného kebabu u Kika, dnes známa ruina, nedávno dostavaný, no stále nefunkčný objekt pri Saratovskej ulici.

Siete aj expresy

Dúbravčania si pospomínali aj na niekdajšie linky MHD. Kedysi do Dúbravky jazdili mnohé autobusy. Niektoré aj takzvané „expresy“, veľmi rýchlo ste sa s nimi vedeli dostať napríklad pod Most SNP či na autobusovú stanicu.

„Autobusy do Dúbravky 34, 37, 101, 104, 105, 106,“ popisoval a spomínal Mišo Roľný. Pripomenul aj dnes takmer legendárne siete, preliezačky na lezenie v Parku na Fedákovej.

Pamätným medzi Dúbravčanmi, v rámci diskusie na sociálnej sieti, je aj Zabiják. Kopec za domami na Homolovej, ktorý je dnes už zastavaný. „Na kopci bola jedna strana veľmi strmá, bolo to len pre odvážnych,“ spomínala Mirka.

Mnohí zaspomínali na Kino Odboj na Jadranskej pri hasičoch, branné cvičenia na Bielych skalách či s troškou nostalgie aj na dúbravskú besiedku na kopci pri vstupe do lesa, dnes zastavenú a neprístupnú plochu hore za Brižitskou ulicou.

Dúbravka sa zmenila a mení. Spomienky však ostali, v zážitkoch, na fotografiách a možno aj v písmenkách na internete či v Dúbravských novinách.

Foto: archív Dúbravského múzea, Jana Hradská, archív RTVS

Čo vás zarmútilo v minulom roku a čo želáte dúbravským športovcom v tomto?

Aby pandémie konečne odzvonilo

Pandémia koronavírusu, ktorá už dlhé mesiace ovplyvňuje životy obyvateľov Slovenska i celého sveta, výrazne zasiahla aj slovenský šport, najmä mládežnícky. Po útoku nového vírusu zrušili všetky súťaže, turnaje a športové podujatia, zavreli ihriská, telocvične i športové haly. Po oživení sa chvíľu súťažilo a opäť až na výnimky sú všetky súťaže pozastavené. Oslovili sme bývalých aj súčasných trénerov, funkcionárov a športovcov s otázkou: Čo vás zarmútilo v športe v minulom roku a čo želáte dúbravským športovcom v roku 2022?

MARIÁN BOHUNSKÝ, zamestnanec STaRZ, poslanec mestskej časti

Podobne ako v roku 2020, aj minulý rok ma nepotešil negatívny vplyv opatrení prijímaných následkom pandémie COVID-19, ktoré v značnej miere obmedzovali všetky športové aktivity či už rekreačných alebo vrcholových športovcov. Vážim si snahu všetkých dotknutých, ktorí i napriek komplikovaným podmienkam na šport nezanevrelí a vytvárali podmienky, tak aby sa šport aj v obmedzenej forme mohol vykonávať. V roku 2022 želám všetkým hlavne pevné zdravie, dúbravským športovcom, aby v mestskej časti Dúbravka naďalej pribúdali nové športoviská, aby vďaka školám a rodičom bolo čo najviac detí vedených k športu a pohybovým aktivitám a následne, aby športové kluby získali dostatok nových talentov.

DAŠA MELICHARKOVÁ, bývalá úspešná reprezentantka, niekoľkonásobná majsterka Československa a Slovenska v džude, neskôr a doteraz trénerka, stále aktívna športovkyňa medzi seniormi

Asi ako každého športovca, trénera, rodiča ma mrzí skutočnosť, že pol roka boli zatvorené telocvične. Negatívne sa to odrazilo nielen na fyzickej, ale aj na psychickej a mentálnej stránke mladých športovcov, pretože pravidelnými tréningami u nich rozvíjame nielen rýchlosť, pružnosť, obratnosť, vytrvalosť, ale tiež také dôležité hodnoty, akými sú rešpekt, disciplína, samostatnosť, pokora, úcta k súperovi, schopnosť vyrovnáť sa s prehrami, pracovať v tíme. A to sa nám už bude čoraz ťažšie dobiehať. Čo zaželať dúbravským športovcom v roku 2022? Nech ich obchádzajú zranenia, choroby, lockdowny a nech si naplno užívajú svoj milovaný šport.

BRANISLAV SEMANČÍK, športový riaditeľ HOBY Bratislava, poslanec mestskej časti, predseda komisie športu

V minulom roku sme na domáci ľad vykorčuľovali až 22. apríla, žiadne mládežnícke súťaže sa nedohrali. Takto to vyzerá z pohľadu nášho klubu, ale myslím, že celý slovenský šport bol na tom rovnako. Vstup do novej sezóny sme zvládli v rámci možností výborne, no opäť nás zastavili opatrenia. Mládež, ktorá má záujem športovať na vrcholovej úrovni, dostáva jednu ranu za druhou. Trpí celý mládežnícky šport. Aj napriek ťažkej dobe, v susedných krajinách bežia tréningy i mládežnícke súťaže. Športovci nám odchádzajú za hranice, kde majú dovolené športovať. Pripadá mi to, ako keby bol mládežnícky šport hlavným dôvodom pandémie v našej krajine. To je smutné. V roku 2022 prajem všetkým dúbravským hokejistom, a takisto všetkým našim športovcom, aby sa im konečne otvorili podmienky na šport. Taktiež, aby dohnali zameškané, a aby sa zaradili opäť svojím výkonom k najlepším vo svojom športe. Priorita je ale zdravie - to želám všetkým, a aby už pandémie definitívne odzvonilo.

LUBOSLAV ŠKOVIERA, dlhoročný organizátor šachových turnajov v Dúbravke, vedúci Denného centra 3.

Zarmútilo ma, že sme nemohli usporiadať náš obľúbený januárový Trojkráľový a ani Dúbravský hodový šachový turnaj. Hoci aspoň hodový sa nám podarilo odohrať online. Tiež ma mrzí, že sme museli predčasne ukončiť všetky bratislavské šachové ligy, v ktorých bol dúbravský Tatran účastníkom. Dúbravským športovcom želám v roku 2022 veľa pekných akcií nerušených Covidom.

MAROŠ REPÍK, hudobník, poslanec mestskej časti, v mladosti hrával futbal.

V minulom roku ma najviac zarmútilo, že mnohé športové podujatia museli prebehnúť bez divákov a v amatérskom prostredí boli dokonca zrušené celé sezóny. Prajem všetkým športovcom, a nie len tým dúbravským, do roka 2022 nasledovné: "Buďte zdraví, nech vás šport napína a zabáva, veľa úspechov, a keď sú neúspechy, nech vás posúvajú ďalej. Šport je úžasný - skoro ako umenie, avšak s rozdielom, že šport sa dá naozaj merať - vyhodnotiť a o to je to ťažšie mať v ňom úspech."

PETRA AZACIS, moderátorka, bývalá hádzanárka

V predchádzajúcom roku ma zarmútil fakt, že ukázal, na akej pozícii v slovenskej spoločnosti sa šport nachádza. Neochota kompetentných vyjsť v ústrety niektorým podujatiam, a tiež tréningovému a súťažnému procesu športujúcej mládeže, ktorá sa počas každej vlny covidu ocitá na prvom mieste v reštrikciách. Tretina športujúcich detí a mládeže so športom skončila už po prvej vlne a obávam sa tohto trendu. Pritom v športovej komunite je najviac očkovaných ľudí, aby mohli vykonávať svoj šport. To ma veľmi mrzí a hnevá. Do nového roka 2022 prajem všetkým športovcom veľa úspechov, zdravia, šťastia a tejto krajine prajem čo najviac pohybovo aktívnych občanov, pretože pohyb je najlepšia cesta nielen k fyzickému, ale i k duševnému zdraviu.

JURAJ GAŽI, športový riaditeľ mládeže FK Dúbravka

Po prvé to bol určite zákaz športových tréningov až do 19. apríla, keď sme nemohli trénovať na ihrisku. Tak sme museli zabezpečiť pre niektoré družstvá online tréningy. Nevyrovnilo sa to trénovaniu vonku na vzduchu s loptou, no bola to aspoň nejaká forma tréningu, kde sme sa mohli venovať viac technickej či silovej stránke. Deti mali kontakt s loptou a aspoň virtuálne boli v kolektíve. Následne sme museli až do polovice mája trénovať iba v obmedzenom počte šesť hráčov. Po druhé to bola neodohraná ďalšia súťažná jar. Deti tak prišli o veľmi veľa zápasov a v ich rozvoji im to bude chýbať. Na prvom mieste je ale vždy zdravie, a tak sme to rešpektovali a rozumeli tomuto kroku. V roku 2022 želim dúbavským športovcom hlavne veľa zdravia a úspechov, či už individuálnych alebo tímových. Nášmu klubu prajem ďalší úspešný rok, ak je reč o počte členov FK Dúbravka, čo vypovedá o veľkom záujme nielen dúbavských detí trénovať v našom klube.

RADEK ŠATKA, Oddelenie školstva, vzdelávania a športu, bývalý atlét

V tomto roku, ale rovnako ako aj v ostatných, ma zarmúti vždy situácia, ktorá príde na jeseň. Vonku sa ochladí, skoro sa stmieva a deti sú odkázané na šport v interiéri. A takýchto priestorov má Dúbravka ako šafranu. Ideálnym riešením by bola športová multifunkčná hala, kde by mohla dúbavská športová komunita napredovať. Dúbavským športovcom prajem do roka 2022 najmä ustálenú pandemickú situáciu, ktorá dovolí plnohodnotné športovanie ako v interiéri, tak i vonku.

ZUZANA MARKOVÁ, koordinátorka Rady seniorov.

Rok 2021, takisto ako ten predchádzajúci, bol poznačený pandemickou celosvetovou situáciou. Nesporne sa to negatívne odrazilo aj v oblasti športu a života športovcov od tých najmladších, až po tých skôr narodených. Ja som len pasívny rekreačný všestranný športovec-pozorovateľ, ktorý však so záujmom dennodenne sleduje i dianie na tomto poli. Nie mi je ľahostajné, čo sa častokrát v tejto oblasti deje, preto, ak je to v mojich možnostiach, snažím sa prispievať k rozvoju športových aktivít pre našich seniorov. Teší ma, že sú aktívni v petanqu, bowlingu, športových hrách seniorov, stolnom tenise a v neposlednom rade v turistike. Čo priať dúbavským športovcom v roku 2022? Najmä veľa, veľa pevného zdravia a nestrácať nádej, že to už bude len a len lepšie.

MARTIN TEKÁČ, vedúci tréner HOBY Bratislava, v roku 2020 vyhlásený za najlepšieho trénera v Dúbravke

Ako aj iné športové odvetvia, aj nás v klube už v druhom kalendárnom roku po sebe trápili vládne nariadenia počas pandémie. Ak to celé zrátam, táto sezóna je už v poradí tretia, ktorá nás zasiahla. Koniec sezóny 2019/20, celá sezóna 2020/21 a keďže sa momentálne opäť nachádzame v lockdowne so zákazom trénovania, tak i aktuálna sezóna 2021/22. To ma trápi najviac. Množstvo športového talentu, ktoré v klube máme, nemôže trénovať a venovať sa

hokeju naplno. Dúbravským športovcom, ako aj svojmu klubu, prajem v novom roku 2022 hlavne veľa zdravia, kopec síl, chuti a chcenia do ďalšieho pokračovania ich športovej kariéry. Ak to nám trénerom bude umožnené, zo všetkých síl sa postaráme, aby bol ich rast odborne vedený každý deň.

VLASTA BABITZOVÁ, spoluorganizátorka športových podujatí pre seniorov, vedúca Denného centra 4

Zrejme nebudem originálna, keď uvediem, že mi bolo ľúto času, ktorý športovci nemohli využiť, vzhľadom na pandemickú situáciu, či už na tréningy, alebo súťaže. V tomto roku im samozrejme prajem, aby sa stav vrátil pred už uvedenú situáciu. Želám im veľa šťastia, úspechov na ich športovej ceste za čo najlepšimi výkonmi, ktoré ich uspokojia.

ZLATICA SMOLKOVÁ, spoluorganizátorka športových podujatí pre seniorov a ich aktívna účastníčka

V Dúbravke to žije športom aj vďaka seniorom, ktorí sa aktívne zapájajú do každej akcie organizovanej mestskou časťou, prípadne aj inými organizáciami (napr. Beh dobrých ročníkov a podobne). Ale nielen súťaže podnecujú seniorov športovať. Dúbravské okolie priam nabáda k turistike. Okrem individuálnej turistiky, seniori organizujú vo štvrtok a v sobotu výlety do okolitej prírody (Devín, Devínska Kobyla, Kačín, Biele skaly, Psie skaly, Železná studnička, Snežienka, Malý Slavín, Biely kríž, atď.) Veľký záujem zo strany senioriek je o cvičenie v pondelok a v stredu. Obľúbený medzi seniorami je i bowling. Do Dúbravskej bowlingovej ligy seniorov sa zapojili všetky štyri naše denné centrá. Aj vďaka seniorom sa v Dúbravke spropagovala a sľubne rozvíja petang. Zo začiatku sa hrávalo iba v piatok a v súčasnosti sa hrá každý deň, pokiaľ to počasie dovoľuje. V Dúbravke sú momentálne k dispozícii dve petangové ihriská v Parku Pekníčka a veľké ihrisko v športovom areáli za zimným štadiónom. V tomto roku sa nám v spolupráci s domom kultúry podarilo dať k dispozícii pre seniorov aj dva stolnotenisové stoly. Stolný tenis tak môžu hrať v pondelok a vo štvrtok, pokiaľ to pandemická situácia dovoľí. Za to, že sa v Dúbravke športu ako takému darí, patrí veľké poďakovanie pánovi starostovi Martinovi Zaťovičovi, ale aj Branislavovi Semančíkovi, Ľubovi Navrátilovi a všetkým, ktorí svojím dielom k tomu prispeli. Poďakovanie patrí aj Rade seniorov a denným centrá, keďže medzi sebou ukážkovo spolupracujú. V minulom roku, čo nás mrzí, sa nám kvôli náročnej pandemickej situácii nepodarilo zrealizovať mnohé akcie, ako napríklad Športové hry seniorov, stolnotenisový turnaj, tréning chôdze v nordic walkingu a podobne. Ale život sa nekončí a pevne veríme, že všetky plány, ktoré sme mali v minulom roku, vrátane nových výziev, zrealizujeme už v tomto.

ŠTEFAN GUBRICA, predseda FKP Bratislava, poslanec mestskej časti

Keďže pôsobím vo futbale, zarmútil ma neúspech našich futbalistov v kvalifikácii na MS vo futbale 2022 v Katare. Ale ešte viac som sklamaný z rozhodnutí vlády SR o obmedzeniach športových aktivít detí, mládeže a športových klubov. Vláda SR po oznámení lockdownu ponechala otvorené školy z dôvodu nepriaznivých následkov na mentálny rozvoj detí, ale nehľadala spôsob, akým zabezpečiť tréningový proces pre mladých športovcov. Jeho absencia, vzhľadom na nedostatok fyzickej aktivity, nepriaznivo pôsobí na zdravie detí a negatívne sa podpisuje aj na rozvoji ich športovej kariéry. Verím, že kompetentné orgány ešte prehodnotia situáciu a nájdu riešenie, ako zabezpečiť pre deti bezpečné prostredie nielen na vzdelávanie, ale aj športovanie, a zoberú si príklad z okolitých štátov, kde nie je ani napriek rovnakej pandemickej situácii pozastavené športovanie či tréningový proces detí a mládeže. Svoju klubu, ale taktiež ostatným športovým klubom a športovcom, želám do nového roka 2022 veľa zdravia, športových úspechov, tréningov bez obmedzení a lockdownov.

DANIELA LETAŠIOVÁ,

fyzioterapeutka a vysokoškolská učiteľka, matka hráčov mladších žiakov HOBY Bratislava

Zarmútila ma nemožnosť kolektívneho športovania, zákaz spoločných tréningov a športových súťaží kvôli pandémie COVID 19. Veľmi si želám, aby sa v tomto roku mohlo športovať presne tak, ako aj pred pandemiou.

Pripravil Jozef Petrovský

Navrhovali péefku pre Dúbrafku

Maľované klasicky temperou či jemným akvarelom, kreslené ceruzkami či pastelom i vytvorené na počítači, kombinovane. Rôzne PFky, rôzne priania, motívy. Spájalo ich jedno – Dúbravka. Presnejšie Dúbrafka. Výtvarná súťaž Dúbravských novín totiž niesla názov – Navrhni PFku pre Dúbrafku.

Horanská studňa, Kostol Kozmu a Damiána aj Kostol Ducha Svätého, električka, paneláky, snehová nádielka aj lanová dráha s vlekem či líška... Všetko motívy, ktoré sa objavili na želaniach, novoročných pozdravoch. Do 15. decembra ich prišlo do redakcie Dúbravských novín desiatky zo všetkých štyroch dúbravských škôl. Súťaž prebiehala v dvoch kategóriách: prvá od 6 – 10 rokov – kategória (1. stupeň ZŠ), druhá od 10 – 15 rokov – kategória (2. stupeň ZŠ). Porota rozhodovala v zložení - riaditeľka Základnej umeleckej školy Eugena Suchoňa Zuzana Horváthová, grafik Dúbravských novín Peter Považan, PR odborník Peter Húska, vedúci oddelenia kultúry Ľubo Navrátil, dramaturgička oddelenia kultúry Silvia Moraficicová Bučková,

produkčná oddelenia kultúry Martina Buranová a Miroslava Kerekesová z Miestnej knižnice Dúbravka z Oddelenia pre deti a mládež.

V prvej kategórii získali ocenenie - Magdaléna Borková (ZŠ Beňovského), Kristína Marcíná-tová (ZŠ Pri kríži), Andrej Baláž (ZŠ Nejedlého)

V druhej kategórii uspeli - Veronika Greššová (ZŠ Pri kríži), Vanda Gažovičová (ZŠ Beňov-ského) Peter Bosík (ZŠ Pri kríži).

MimoriadnE ocenenie Dúbravských novín aj odbornej poroty získala pre výtvarné spraco-vanie návrhov v rámci druhej kategórie Michaela Dlabolová (ZŠ Sokolíkova), ktorá poslala do súťaže sériu obrázkov – PFiek. Všetkým oceneným srdečne gratulujeme, za všetky práce, dielka, návrhy, inšpirácie ďakujeme a želáme všetko dobré do nového roku 2022.

(lum)